
Anticiperet misligholdelse af internationale kontrakter

Juridisk specialeafhandling

Aalborg Universitet

Simone Høygaard Jacobsen

20. maj 2019

Specialeafhandling

Titelblad

Uddannelse: Jura, Aalborg Universitet

Dansk titel: Anticiperet misligholdelse af internationale kontrakter

Engelsk titel: Anticipatory Breach of International Sales Contracts

Fag: International Business Law

Omfang: 143.967 anslag

Vejleder: Lektor, Ph.d. Thomas Neumann

Forfatter: Simone Høygaard Jacobsen (studienr.: 20145353)

Afleveringsdato: 20. maj 2019.

Abstract

This thesis has examined anticipatory breach of contracts and its remedies under The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG).

In conclusion, a party is entitled to avoid a contract under article 72 if several conditions are met. This conclusion has been reached through several separate analyses of each relevant condition.

The first part of the thesis focuses on the analysis of the requirement that a fundamental breach of contract must be clear prior to the date for performance. This analysis will include article 8 CISG to determine when it must be objectively clear that a breach will occur.

In the second part of the thesis it is examined what is to be understood by a fundamental breach of contract. This analysis will include article 25 CISG which contains the definition of a fundamental breach of contract.

In the third part of this thesis it will be analyzed when time allows to give reasonable notice and what the article means when it demands the party to provide adequate assurance of his performance. This analysis is used to determine when a party is entitled to avoid the contract without notice to the counterparty and how the counterparty must provide adequate assurance of his performance.

In the fourth part of this thesis the exemption clause in article 72(3) will be examined and analyzed. This analysis is used to determine when the previous conditions in the third part of the thesis do not apply.

In the fifth part of this thesis the conditions for an effective avoidance of contract is analyzed.

In the sixth and final part of this thesis the legal remedies for an anticipatory breach of contract will be examined and analyzed to determine the legal effect of avoidance under article 72 CISG.

These analyses are the foundation for the conclusion which depends on a large extent on the specific circumstances of the case, the specific contract and the contracting parties.

Indhold

Abstract	2
1. Introduktion.....	5
2. Forskningsspørgsmål	6
3. Afgrænsning.....	6
4. Metode	7
4.1 Fortolkning af CISG.....	9
4.2 Artikel 7(1).....	9
4.2.1 International character	9
4.2.2 The need to promote uniformity	10
4.2.3 Good faith	12
4.3 Artikel 7(2).....	12
4.4 Sammenfatning om fortolkningen af CISG.....	14
4.5 Relevante retskilder.....	15
5. Afhandlingens opbygning	15
6. Anticiperet misligholdelse	16
6.1 Aftalers bindende virkning og hensigten med artikel 72 CISG	16
6.2 Artikel 72(1) CISG – første led.....	17
6.2.1 Clear prior to the date of performance.....	17
6.2.2 Artikel 8(2) CISG	19
6.3.3 Delkonklusion.....	23
6.3 Artikel 72(1) – andet led	24
6.3.1 Fundamental breach.....	24
6.3.2 Artikel 25 CISG.....	24
6.3.3 Substantial detriment	25
6.3.4 Entitled to expect under the contract	26
6.3.5 Forseeability	29
6.3.6 Delkonklusion.....	30
6.4 Artikel 72(2).....	32
6.4.1 The duty to give reasonable notice	33
6.4.2 Formkrav.....	33
6.4.3 Reasonable notice - if time allows.....	35

6.4.4 Adequate assurance of performance	36
6.4.5 Effekten af sikkerhedsstillelse samt konsekvensen af mangel herpå	39
6.4.6 Delkonklusion.....	39
6.5 Artikel 72(3).....	41
7. Declaring the contract avoided	42
7.1 Form- og indholdsmæssige krav	42
7.2 Erklæringens bindende effekt.....	43
7.3 Delkonklusion	44
8. Retsvirkninger ved ophævelsen af en kontrakt under artikel 72 CISG.....	45
8.1 Delkonklusion	50
9. Konklusion	51
Litteraturliste.....	55

1. Introduktion

Erhvervsdrivende handler i stigende grad med forretningspartnere i udlandet. Dette medfører et øget behov for at udarbejde kontrakter, som kan regulere parteretsforhold på tværs af landegrænser.

Udfordringen ved internationale kontrakter er imidlertid, at den ene kontraktpart kan risikere at blive bundet af en kontrakt, som er reguleret af modpartens nationale lovgivning. Det er tillige muligt, at kontraktparterne indgår aftale om, at deres kontrakt skal reguleres af en lovgivning som er forskellig fra begge parterets nationale lovgivning. Dette kan dog medføre, at det bliver svært for parterne at kende deres rettigheder, da de herved bliver nødt til at undersøge og forstå en lovgivning, som er forskellig fra deres egen.

For at undgå en sådan situation blev *The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*¹ (fremadrettet benævnt CISG eller konventionen) udarbejdet. Formålet med CISG var at skabe et ensartet regelsæt for handel med løsøre på tværs af landegrænser², og siden konventionens indtog er antallet af kontraherende lande steget til markant, hvilket betyder, at konventionen i dag (potentielt) finder anvendelse på mere end 80 % af verdens handelstransaktioner.³

CISG-konventionen søger herved at fremme den internationale handel og bidrage til, at disse så vidt muligt bliver opretholdt, hvilket gør konventionen særdeles relevant at benytte ved udarbejdelsen af internationale kontrakter. Det er som udgangspunkt kun muligt at ophæve en kontrakt under CISG såfremt en af kontraktparterne udøver en væsentlig misligholdelse af kontrakten, og det er endvidere først muligt at ophæve kontrakten, når misligholdelsen reelt er indtrådt.

Imidlertid åbner CISG tillige muligheden for, at en kontraktpart kan ophæve en kontrakt ved anticiperet misligholdelse; altså forinden kontraktens opfyldelsestidspunkt og forinden misligholdelsen egentlig er indtrådt. Reglerne herom findes i konventionens kapitel fem, hvoraf artikel 72 giver mulighed for, at ophæve en kontrakt ved anticiperet misligholdelse. Artikel 72 synes at være den artikel, som kræver de strengeste betingelser for at finde anvendelse, hvorfor denne afhandling vil fokusere på denne.

¹ United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, Vienna 1980.

² United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, Vienna 1980, preamble.

³ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1.

Artikel 72 opstiller en række betingelser som skal være opfyldte, forinden en ophævelse af kontrakten kan finde sted, men de juridiske termer er vage og upræcise, hvilket leder til spørgsmålet om, hvornår kravene til artiklen reelt er mødt og kan legitimere en ophævelse af en kontrakt?

Siden det globale marked er i udvikling og CISG potentielt dækker 80 % af den samlede handel på verdensplan, er det relevant at undersøge, hvornår parter kan ophæve en kontrakt på baggrund af anticiperet misligholdelse. Formålet med denne afhandling er således at undersøge hvornår kontraktparter kan ophæve en kontrakt i henhold til artikel 72 CISG samt hvilke konsekvenser en kontraktophævelse kan medføre. Dette leder til følgende forskningsspørgsmål:

2. Forskningsspørgsmål

Hvornår kan en kontraktpart ophæve en kontrakt på baggrund af anticiperet misligholdelse i henhold til artikel 72 CISG og hvilke retsvirkninger har dette?

For at kunne besvare problemformuleringen kræves endvidere en generel analyse af følgende delspørgsmål:

- Hvilke betingelser skal være opfyldt før artikel 72 kan gøres gældende?
- Hvornår må betingelserne i artikel 72 anses som værende opfyldt?
- Hvordan ophæves kontrakten når betingelserne i artikel 72 er opfyldt?
- Hvad er retsvirkningerne af en ophævelse i medfør af artikel 72?

3. Afgrænsning

Det har af hensyn til afhandlingens omfang været nødvendigt at træffe nogle afgrænsningsmæssige valg.

Afhandlingen er begrænset til internationale køb hvor CISG finder anvendelse. CISG finder anvendelse på køb og salg af løsøre når parterne har deres respektive forretningssteder i forskellige stater.

CISG vedrører alene kontraktudarbejdelsen samt rettigheder og pligter for køber og sælger ved internationale køb. Spørgsmål vedrørende en kontrakts gyldighed, varernes ejendomsret, sælgers erstatningsansvar for dødsfald eller skade forvoldt af varerne er udenfor konventionens anvendelsesområde. Forbrugerkøb er endvidere ikke omfattet, hvorfor afhandlingen alene beskæftiger sig med erhvervsdrivende kontraktparter. Reglerne for konventionens anvendelsesområde findes i artikel 1-6.

Reglerne om anticiperet misligholdelse omfatter udover artikel 72 ligeledes artikel 71 og 73. Artikel 71 giver en part mulighed for at suspendere sin opfyldelse af kontrakten såfremt modparten ikke kan præstere en væsentlig del af sin forpligtelse under nogle nærmere angivne omstændigheder. Artikel 73 omhandler en parts mulighed for at ophæve en kontrakt ved misligholdelse af en løbende levering.

Specialet vil imidlertid tage udgangspunkt i artikel 72, som giver en part mulighed for at ophæve en kontrakt forud for dens opfyldelse, når der er tale om en enkelt levering.⁴ Artikel 71 og 73 vil derfor alene blive inddraget i afhandlingen når dette er hensigtsmæssigt og kan bidrage til analysen.

Undervejs i afhandlingen vil flere af konventionens artikler indgå som led i analysen af artikel 72, herunder blandt andet artikel 8 og 25. Disse artikler er af generel karakter og flere steder i konventionen henvises der til disse i forbindelse med forskellige problemstillinger. Afhandlingen tager som sagt udgangspunkt i en analyse af artikel 72, hvorfor de yderligere artikler af mere general karakter alene benyttes til at belyse problemstillingen i artikel 72. Dette medfører, at de generelle artikler ikke vil blive analyseret i deres helhed, men alene i det omfang disse kan bidrage til besvarelse af afhandlingens forskningsspørgsmål.

4. Metode

Denne afhandling vil søge svar på, hvornår en kontraktpart kan ophæve en kontrakt på baggrund af anticiperet misligholdelse i henhold til artikel 72 CISG og undersøge hvilke retsvirkninger dette har. For at kunne besvare afhandlings forskningsspørgsmål vil den retsdogmatiske metode blive anvendt, da denne søger at analysere og beskrive gældende ret ved brug af relevante retskilder på det pågældende retsområde⁵. Afhandlingens forskningsspørgsmål vedrører en international problemstilling under CISG, hvorfor det indledningsvist må fastlægges, hvilke retskilder der skal benyttes for at analysere og beskrive gældende ret på dette område.

Et af formålene med CISG er at skabe et ensartet regelsæt på tværs af landegrænser. For at opnå et effektivt regelsæt medfører dette krav om, at CISG skal forstås og fortolkes ens i de enkelte medlemslande.

⁴ UNCITRAL *Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2012), s. 336.

⁵ Munk-Hansen: *Retsvidenskabsteori* (2018), s. 64.

En uensartet fortolkningsstrategi i de enkelte medlemslande kan opfordre kontraktparter til at spekulere i hvilket land en eventuel retssag skal foregå, alene fordi domstolene i dette land afsiger afgørelser til fordel for den enkelte.⁶

For at opnå en ensartet fortolkningsstrategi mellem de enkelte medlemslande, valgte skaberne af konventionen at udforme artikel 7. Konventionens artikel 7 opstiller flere principper som skal iagttages ved en fortolkning af konventionen. Gennem en analyse af disse principper kan det udledes, hvilke retskilder der skal benyttes ved en analyse af konventionen, og dermed artikel 72, samt hvordan de enkelte retskilder skal fortolkes.

Afhandlingen vil derfor indledningsvist analysere artikel 7 for at fastslå, hvilke retskilder der skal benyttes til besvarelse af forskningsspørgsmålet.

Det skal bemærkes, at CISG er udarbejdet i seks forskellige sprogversioner, som alle anses for værende lige autentiske (engelsk, fransk, russisk, arabisk, spansk og kinesisk)⁷. CISG er indarbejdet i dansk ret ved LBK nr. 1224 af 21/11/2014 således at gældende ret er konventionen på de seks autentiske sprog. Den danske oversættelse er ikke blandt de autentiske sprog, men er alene af vejledende karakter.

Det skal endvidere bemærkes, at de indledende forhandlinger mellem skaberne af konventionen foregik på engelsk. Den engelske version anses herved at give udtryk for den reelle ordlyd, som skaberne af konventionen kunne blive enige om,⁸ og det er derfor også den engelske sprogversion som vil gå forud for de øvrige, såfremt der opstår sproglige udfordringer mellem de autentiske tekster.⁹

Afhandlingen vil derfor ikke tage udgangspunkt i den danske oversættelse, men derimod i *The United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*, som er den engelske sprogversion, da det kildekritisk vil være mest hensigtsmæssigt at fortolke på en af de autentiske sprogversioner. Brugen heraf sikrer, at analysen sker med udgangspunkt i den ordlyd, som forfatterne bag konventionen oprindeligt blev enige om.

⁶ Begrebet kendetegnes *Forum Shopping*, se evt. Franco Ferrari - *Forum Shopping in the International Commercial Arbitration Context* (2013) for yderligere uddybning.

⁷ United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, Vienna 1980, afsluttende bemærkninger efter artikel 101.

⁸ Neumann: *An exploration of article 80 CISG* (2011), s. 55.

⁹ Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 17., Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 129.

4.1 Fortolkning af CISG

Som anført ovenfor i metodeafsnittet, må der indledningsvist foretages en analyse af artikel 7 CISG for at fastslå, hvordan CISG skal fortolkes og herved udlede hvilke retskilder der skal benyttes til at besvare afhandlingens forskningsspørgsmål.

4.2 Artikel 7(1)

Artikel 7 er inddelt i to afsnit, hvoraf første afsnit lyder som følgende:

“In the interpretation of this Convention, regard is to be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application and the observance of good faith in international trade”.

Sætningen *“regard is to be had”* lyder som udgangspunkt som en generel opfordring, men sætningen skal forstås som mere end blot dette. Sætningen skal formentlig forstås som en direkte opfordring til at udvise hensyn til konventionens *“international character”*, *“the need to promote uniformity”* og *“the observance of good faith”* ved fortolkning heraf.¹⁰

De tre ovennævnte principper vil blive behandlet enkeltvis nedenfor.

4.2.1 International character

Princippet om at være opmærksom på konventionens *international character* indikerer først og fremmest, at konventionen skal ses i et internationalt perspektiv og særligt gøre opmærksom på, at konventionen eksisterer i seks lige autentiske sprogversioner.¹¹

Såfremt der opstår sproglige forskelle mellem de autentiske tekster, bliver spørgsmålet derfor, hvilken sprogversion man bør støtte sig til? Selve CISG-teksten har ikke taget forbehold for en sådan problemstilling, men det er i litteraturen angivet, at den engelske version i disse tilfælde skal foretrækkes. Dette skyldes, at forhandlingerne mellem skaberne af konventionen foregik på engelsk. Den engelske version er derfor et udtryk for den ordlyd, som skaberne alle kunne blive enige om og udtrykker derfor også skabernes reelle hensigt.¹²

Konventionens internationale karakter medfører, at fortolkning heraf skal udføres med stor forsigtighed. CISG blev skabt på baggrund af forhandlinger mellem mange lande med hver deres nationale lovgivning og nationale principper, men for at forfølge formålet med CISG om at opnå en ensartet fortolkning på tværs af medlemslandene, må konventionens ordlyd ikke fortolkes i

¹⁰ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 122.

¹¹ Neumann: *An exploration of article 80 CISG* (2011), s. 30.

¹² Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 17., Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 129.

overensstemmelse med medlemslandenes nationale lovgivning.¹³ Såfremt der af konventionen fremgår begreber eller principper, som i national ret har en bestemt mening eller betydning, så må den nationale opfattelse ikke få indflydelse på begrebets fortolkning under CISG.¹⁴ Selvom CISG reelt indgår som del af medlemslandenes nationale lovgivning, skal den altså ikke behandles sådan.

Konventionens *international character* skal således sikre, at der ved fortolkning af konventionen udvises hensyn til de seks autentiske sprogversioner. Dette medfører, at konventionen i princippet skal fortolkes med udgangspunkt i hver af de autentiske tekster, såfremt der opstår tvivl om tekstens ordlyd. Et sådant udgangspunkt vil imidlertid kræve et enormt stykke arbejde, hvorfor det i litteraturen er angivet, at der ved tvivl om konventionstekstens ordlyd skal tages udgangspunkt i den engelske sprogversion, da forhandlinger under udarbejdelsen foregik på engelsk, og således siges at give udtryk for skabernes reelle hensigt.¹⁵

Princippet skal tillige sikre, at der sker en autonom fortolkning af konventionen på tværs af de enkelte medlemslande, hvorfor der ikke skal anvendes national lovgivning eller national retspraksis til fortolkningen heraf.¹⁶ National lovgivning og national retspraksis skal derfor ikke inddrages som retskilder i afhandlingen.

4.2.2 The need to promote uniformity

Siden der ikke er etableret en international domstol til at afgøre tvister reguleret af CISG, er det et krav at nationale domstole og voldgiftsretter er opmærksomme på afgørelser, der bliver afsagt i andre medlemslande.¹⁷ Det er en nødvendighed at nationale domstole tager andre medlemslandes CISG-afgørelser i betragtning og afsiger domme i overensstemmelse hermed, da dette er den eneste måde hvorpå en ensartet fortolkning af CISG kan etableres.¹⁸

¹³ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 122, Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 6., Bonell: *Article 7 (2005)*, afsnit 2.2.1.

¹⁴ Koch: *The Concept of Fundamental Breach of Contract under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG)* (1999), afsnit I, A.

¹⁵ Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 17., Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 129.

¹⁶ Bernstein & Lookofsky: *Understanding the CISG in Europe* (2003), s. 32., Flechtner: *The Several Texts of the CISG in a Decentralized System: Observations on Translations, Reservations and other Challenges to the Uniformity Principle in Article 7(1)* (1998), s. 1.

¹⁷ Neumann: *An exploration of article 80 CISG* (2011), s. 34.

¹⁸ Lookofsky: *The 1980 United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), afsnit I, Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 123.

I forlængelse heraf følger spørgsmålet om, hvorvidt tidligere afsagte afgørelser er bindende for domstole i de øvrige medlemslande, eller om disse blot skal bruges som inspiration til at nå det rette resultat?¹⁹

Udgangspunktet synes at være, at afgørelser afsagt i andre medlemslande bør følges af de enkelte nationale domstole, men afgørelserne skal ikke anses for værende direkte bindende.²⁰ Kravet om at udvise hensyn til andre nationale afgørelser bør formentlig nærmere forstås sådan, at nationale domstole skal undersøge andre medlemslandes fortolkning af problemstillinger som udspringer af CISG og inddrage disse afgørelser når domstolene giver en begrundelse for deres endelige resultat.²¹

Dette synspunkt blev fulgt af en italiensk domstol i december 1999. Af dommens endelige begrundelse fremgår det, at *“this solution corresponds besides to that adopted by foreign case law which, although not binding, is however to be taken into consideration as required by Art. 7(1) of the CISG”*²².

Lignende synspunkter er sidenhen tiltrådt af flere domstole. En italienske domstol anførte i sagen Rheinland Versicherungen v. S.r.l. Atlarex and Allianz Subalpina S.p.A, at *“foreign case law, contrary to what a minority of authorities have argued, is not binding on this TR. It must nevertheless be considered in order to assure and to promote uniform enforcement of the United Nations Convention, according to its article 7(1)”*.²³ I 2004 anførte en Amerikansk domstol, at *“in light of the Convention's directive to observe the CISG's international character and the need to promote uniformity in its application, this court has looked to foreign caselaw for guidance in interpreting the relevant provisions of the CISG in this case. Although foreign caselaw is not binding on this court, it is nonetheless instructive in deciding the issues presented here.”*²⁴

Det kan således lægges til grund, at princippet om *the need to promote uniformity* skal opfordre domstole i de enkelte medlemslande til at være opmærksomme på afsagte afgørelser i de øvrige medlemslande. Andre nationale afgørelser er ikke bindende for de enkelte domstole og

¹⁹ Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 12., Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 124.

²⁰ Lookofsky: *The 1980 United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), afsnit I, Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 123, Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 13.

²¹ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 123, Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 13.

²² Tessile 21 S.r.l. v. Ixela S.A., Tribunal de Pavia (Italy), 29. December 199.9

²³ Rheinland Versicherungen v. S.r.l. Atlarex and Allianz Subalpina S.p.A., Tribunale di Vigevano (Italy), 12. July 2000.

²⁴ Chicago Prime Packers, Inc. v. Northam Food Trading Co., et al, Federal District Court, United States, 21. May 2004.

voldgiftsretter, men disse afgørelser bør inddrages i vurderingen af, hvordan en given problemstilling skal løses for at opnå en ensartet fortolkningsstrategi af konventionen på tværs af landegrænser.

Heraf kan det udledes, at der ved fortolkning af konventionen skal inddrages international retspraksis fra de enkelte medlemslande.

4.2.3 Good faith

Det tredje og sidste princip som artikel 7(1) angiver er, at der ved fortolkning af konventionen skal udvises hensyn til *the observance of good faith in international trade*. Der findes imidlertid ikke et ensidigt endegyldigt svar på, hvordan dette princip præcist skal forstås.²⁵

Det antages dog, at henvisningen i artikel 7(1) ligger op til, at læseren under sin fortolkning af CISG skal være opmærksom på artiklernes kontekst, objekt og reelle formål, for at sikre, at fortolkningen sker på en fornuftig måde. Dette indebærer blandt andet, at der ikke alene må ske en ordlydsfortolkning af konventionen, men at der tillige skal inddrages yderligere materiale for at nå til den rette forståelse. Dette skal samlet sit sikre, at fortolkningen af konventionen sker på en fornuftig måde.²⁶

Konventionsteksten angiver direkte af sin ordlyd, at *good faith* princippet finder anvendelse ved fortolkning af CISG. Princippet antages imidlertid tillige at finde anvendelse på kontraktparternes indbyrdes forhold²⁷ ved at kræve en gensidig forventning om, at parterne handler loyalt, fair og fornuftigt i henhold til den indgående kontrakt.²⁸ Dette er dog ikke relevant i forhold til undersøgelsen af afhandlingens relevante retskilder, hvorfor dette ikke vil blive yderligere behandlet.

Kravet om at udvise hensyn til *the observance of good faith in international trade* medfører, at der udover konventionsteksten skal inddrages yderligere materiale for at opnå en bedre og mere nuanceret forståelse af konventionen.

4.3 Artikel 7(2)

Andet afsnit af artikel 7 CISG lyder som følgende:

²⁵ Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 26., Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 127.

²⁶ Neumann: *An exploration of article 80 CISG* (2011), s. 37.

²⁷ Bernstein & Lookofsky: *Understanding the CISG in Europe* (2003), s. 35-36, Bonell: *Article 7* (2005), afsnit 2.4.1.

²⁸ Neumann: *An exploration of article 80 CISG* (2011), s. 37.

“Questions concerning matters governed by this Convention which are not expressly settled in are to be settled in conformity with the general principles on which it is based or, in the absence of such principles, in conformity with the law applicable by virtue of the rules of private international law”.

Artikel 7(2) er indsat i konventionen med henblik på at udfylde såkaldte *gaps*²⁹ (fremadrettet benævnt som huller i konventionen). Udfyldningen af huller i konventionen er relevant, når konventionen ikke tager udtrykkelig stilling til spørgsmål vedrørende emner, som er omfattet af konventionen. Disse huller kan opstå fordi problemstillingerne enten bevidst ikke er reguleret i konventionen, eller fordi skaberne bag overså disse. Hullerne kan også skyldes, at den globale verdensudvikling medfører nye problemstillinger, som ikke kunne være forudset ved skabelsen af konventionen,³⁰ og artikel 7(2) giver herved mulighed for at indfortolke problemstillingen i konventionen og på denne måde forsøge at finde en løsning herpå.

Det fremgår af artikel 7(2), at udfyldning af huller i konventionen skal ske i overensstemmelse med de generelle principper, som CISG er baseret på. Kun i mangel på sådanne principper må udfyldningen ske i overensstemmelse med den lov, som den internationale privatrets regler udpeger.

Anticiperet misligholdelse er direkte omfattet af konventionen. Der kan imidlertid opstå huller undervejs i analysen af artikel 72, såfremt visse begreber eller termer ikke præcist kan defineres gennem fortolkning af konventionen. I denne henseende må der søges svar ved udfyldning af konventionen i overensstemmelse med artikel 7(2). Dette skal som nævnt ske i overensstemmelse med de generelle principper, som konventionen er baseret på. Det er dog angivet i litteraturen, at internationale publikationer som UNIDROIT Principles³¹ kan anvendes som supplerende materiale til udfyldning af huller i konventionen,³² og det fremgår da også af præambelen til UNIDROIT Principles, at disse *“may be used to interpret or supplement international uniform law instruments”*.³³ Det skal bemærkes, at der er uenighed om hvorvidt UNIDROIT Principles kan siges at bygge på de

²⁹ Bernstein & Lookofsky: *Understanding the CISG in Europe* (2003), s. 36., Lookofsky: *Understanding the CISG* (2017), s. 38.

³⁰ Neumann: *An exploration of article 80 CISG* (2011), s. 41.

³¹ International Institute for the Unification of Private Law, UNIDROIT Principles on International Commercial Contracts, 2016 (fremadrettet blot benævnt UNIDROIT Principles (2016)).

³² Bonell: *The UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts and CISG – Alternatives or Complementary Instruments?* (2008), afsnit a-c., Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 131 ff, Garro: *The Gap-filling Role of The UNIDROIT Principles in International Sales Law* (1995), afsnit V., se dog UNCITRAL: *Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2016) side 46 for retspraksis som taler både for og imod dette synspunkt.

³³ UNIDROIT Principles (2016), s. 1, preamble.

samme principper som CISG. Der er derfor delte meninger om, hvorvidt inddragelsen af UNIDROIT Principles skal retfærdiggøres gennem artikel 7(1) eller 7(2),³⁴ hvilket formentlig skyldes, at det kan være svært at drage den præcise skillelinje mellem fortolkning og gapfilling.³⁵ Denne afhandling vil ikke gå dybere ind i denne diskussion, men alene ligge til grund, at UNIDROIT Principles kan benyttes som supplerende materiale til at opnå en bedre forståelse når termer i konventionen ikke udtrykkeligt præciseres.

4.4 Sammenfatning om fortolkningen af CISG

På baggrund af ovenstående kan det udledes, at fortolkningen af CISG først og fremmest skal ske med udgangspunkt i konventionsteksten og dennes ordlyd, da ordlyden giver udtryk for, hvad skaberne af konventionens reelle hensigter var. En ordlydsfortolkning kan imidlertid ikke stå alene men må fortolkes i overensstemmelse med øvrige retskilder.

The Secretariat Commentary³⁶, som er de forudgående forhandlingsdokumenter mellem skaberne af konventionen, kan medvirke som et redskab til at fortolke konventionen,³⁷ men der skal udvises forsigtig ved brugen heraf, da international handel er et område i konstant udvikling, hvorfor der ikke alene skal ske en fortolkning af konventionen ud fra den hensigt, som blev lag til grund ved skabelsen heraf.³⁸ Derfor skal der endvidere inddrages international domstols- og voldgiftsavgørelser fra andre medlemslande.

Afgørelser fra øvrige medlemslande er ikke direkte bindende for den enkelte nationale domstol, men disse skal benyttes som ”rettesnor” og inddrages når en domstol skal afsige dom eller fortolke konventionens vage termer, så der så vidt muligt sker en ensartet fortolkning af konventionen. Dette kan dog medføre, at retspraksis på tværs af medlemslandene varierer.

Det er endvidere et krav, at CISG fortolkes autonomt og uden indflydelse fra national lovgivning eller nationale principper.

Den særlige fortolkningsmetode som påkræves af artikel 7 CISG medfører således, at en længere række af retskilder er relevante at inddrage i denne afhandling.

³⁴ Se herom i Sica: *Gap-filling in the CISG: May the UNIDROIT Principles supplement the gaps in the Convention?* (2006).

³⁵ Harjani: *The Convention on Contracts for the International Sale of Goods in United States Courts* (2000), s. 56.

³⁶ Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5.

³⁷ Bernstein & Lookofsky: *Understanding the CISG in Europe* (2003), s. 31-32.

³⁸ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 130.

4.5 Relevante retskilder

Den primære retskilde ved fastlæggelsen af gældende ret for artikel 72 er først og fremmest CISG teksten og de indledende forhandlingsdokumenter tilvejebragt under udarbejdelsen af konventionen. Retspraksis fra de enkelte medlemslande vil blive inddraget i specialets analyse, men det skal tages i betragtning, at retspraksis kan være varierende mellem medlemslandene og hermed ikke kan stå alene. Derfor vil juridisk litteratur ligeledes blive inddraget. Juridisk litteratur er ikke en egentlig retskilde, men vil alene blive benyttet til at beskrive og diskutere gældende ret i forhold til de øvrige retskilder.

Derudover vil UNIDROIT Principles inddrages til at opnå en mere international og harmoniseret fortolkning af begreber og termer, som konventionen ikke selv giver en tilstrækkelig præcis definition på.

Der vil undervejs i afhandlingen således blive benyttet en længere række retskilder. Det skal dog bemærkes, at der kan være litteratur og retspraksis som ikke er tilgængeligt. Adgangen til litteratur kan være begrænset, da afhandlingen alene vil tage udgangspunkt i litteratur på enten dansk eller engelsk. Endvidere kan adgangen til retspraksis være begrænset, da tvister mellem internationale kontraktparter kan afgøres ved voldgift, og derfor ikke vil være tilgængelige. Der kan tillige være afgørelser, som er afsagt på andre sprog og som ikke efterfølgende er blevet oversat til enten dansk eller engelsk, hvorfor de hermed heller ikke vil blive inddraget.

De kilder som er inddraget i afhandlingen, er dermed de kilder, som der har kunnet findes frem til, men det bemærkes, at disse altså ikke udgør alt tilgængeligt materiale vedrørende afhandlingens emneområde.

Eftersom afhandlingen alene omhandler spørgsmål indenfor CISG-konventionens område, vil det være den samme type internationale retskilder som benyttes gennem hele projektet.

5. Afhandlingens opbygning

Afhandlingen vil indledningsvist i afsnit 6.1 redegøre for princippet om aftaler bindende virkning samt hensigten med artikel 72.

Herefter vil første led af artikel 72(1) blive analyseret under afsnit 6.2, efterfulgt af en analyse af artiklens andet led i afsnit 6.3.

Dernæst vil artikel 72(2) blive analyseret i afsnit 6.4. I afsnit 6.5 vil artikel 72(3) og dermed sidste led blive behandlet.

I afsnit 7 vil betingelserne for en effektiv ophævelse af kontrakten blive behandlet, hvorefter afsnit 8 vil behandle retsvirkningerne af en ophævelse i medfør af artikel 72.

Afhandlingens konklusion vil kunne findes i afsnit 9.

6. Anticiperet misligholdelse

6.1 Aftalers bindende virkning og hensigten med artikel 72 CISG

Et af formålene med CISG er at fremme den internationale handel og herunder sikre, at kontrakter så vidt muligt bliver opretholdt. Kontrakter skal derfor opfyldes i deres helhed selvom uforudsete omstændigheder kan medføre, at aftalen pludselig bliver mindre gunstig for den ene eller begge parter end først antaget. Det er derfor alene muligt at frigøre sig fra en kontrakt under CISG såfremt helt særlige omstændigheder gør sig gældende,³⁹ og som udgangspunkt først når en misligholdelse mellem parterne er reelt indtrådt, jf. artikel 49 og 64 CISG.

Artikel 72 har følgende ordlyd:

- (1) If prior to the date for performance of the contract it is clear that one of the parties will commit a fundamental breach of contract, the other party may declare the contract avoided.
- (2) If time allows, the party intending to declare the contract avoided must give reasonable notice to the other party in order to permit him to provide adequate assurance of his performance.
- (3) The requirements of the preceding paragraph do not apply if the other party has declared that he will not perform his obligations.

Artikel 72 CISG kan synes at stride mod hensigten med CISG i den forstand, at artikel 72 gør det muligt for en part at ophæve en kontrakt forud for dens opfyldelse og forinden en egentlig misligholdelse af aftalen er indtrådt.⁴⁰ Skaberne af konventionen mente imidlertid, at såfremt det forinden aftalens opfyldelsestidspunkt var *objectively clear that a fundamental breach will be committed*, skulle den truede part beskyttes og herved have mulighed for at ophæve kontrakten.⁴¹

³⁹ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 1, Swiss Federal Supreme Court, Bundesgericht, 18 May, 2009.

⁴⁰ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 1.

⁴¹ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 1.

Herved kan den truede part indgå en ny kontrakt med en ny forretningspartner hurtigt muligt,⁴² og herved undgå at lide et (yderligere) tab.

Artikel 72 er inddelt i tre dele. Artikel 72(1) præcisere de to betingelser, der skal være opfyldt, forinden en part kan ophæve kontrakten. Den første betingelse (*clear prior the date of performance*) vedrører graden af sikkerhed for, at en misligholdelse af kontrakten vil blive aktuel. Den anden betingelse (*fundamental breach*) vedrører misligholdelsens art og omfang.⁴³

Andet afsnit af artikel 72 vedrører et krav om at parten skal give modparten besked, såfremt han har til hensigt at hæve kontrakten. *If time allows* skal den part som har til hensigt at hæve kontrakten *give reasonable notice*, så modparten får mulighed for at *provide adequate assurance* for kontraktens opfyldelse.

Det tredje og sidste afsnit af artikel 72 er en undtagelse til andet afsnit. Det fremgår heraf, at betingelserne i artikel 72(2) ikke finder anvendelse, *if the other party has declared that he will not perform his obligations*.

Det fremgår tydeligt af artiklens ordlyd, at betingelser for at gøre artikel 72 gældende er upræcist formuleret. Artikel 72 giver ikke en nærmere forklaring på, hvordan disse betingelser skal forstås eller hvornår betingelserne må anses for værende opfyldt. Det er derfor nødvendigt med en dybdegående analyse af artikel 72 for nærmere at kunne fastslå, hvordan betingelserne skal forstås samt hvornår disse må anses for værende opfyldt.

6.2 Artikel 72(1) CISG – første led

“If prior to the date for performance of the contract it is clear that one of the parties will commit a fundamental breach of contract, the other party may declare the contract avoided.”

6.2.1 Clear prior to the date of performance

Den første betingelse vedrører graden af sikkerhed for, at en fremtidig misligholdelse af kontrakten vil finde sted.

Artikel 72(1) angiver ikke nærmere, hvilken grad af sikkerhed der kræves, men ordlyden af artikel 72(1) giver indtrykket af, at der ikke er krav om fuldstændig sikkerhed. Såfremt dette var tilfælde,

⁴² Bennett: *Article 72* (2005), afsnit 2.1.

⁴³ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 2.

ville der formentligt være brugt en term i stil med ”absolut certainty” fremfor termen ”clear”. Det kan endvidere udledes af de øvrige to led af artikel 72, at der formentlig ikke er krav om absolut sikkerhed.

Artikel 72(2) angiver, at den part som har til hensigt at ophæve kontrakten, forinden skal gøre modparten opmærksom herpå, så modparten har mulighed for at stille sikkerhed for sin præstation. Såfremt der var krav om fuldstændig sikkerhed i artikel 72(1), ville artikel 72(2) miste sin betydning. Det ville således ikke være muligt for modparten at stille sikkerhed, hvis det allerede var absolut sikkert, at han ikke kunne præstere. Det samme udgangspunkt gør sig gældende for artikel 72(3) som angiver, at artikel 72(2) ikke finder anvendelse såfremt modparten allerede har erklæret, at han ikke vil opfylde kontrakten. Der er imidlertid intet til hinder for, at modparten ændrer mening forinden forfaldsdatoen og alligevel præstere til den aftalte tid.⁴⁴

Der synes hermed ikke at være krav om absolut sikkerhed. Imidlertid er det i litteraturen angivet, at alene en velbegrundet mistanke om, at modparten enten ikke kan eller ikke vil opfylde kontrakten, heller ikke tilstrækkelig.⁴⁵

En tysk domstol tog i 1992 stilling til, hvilken grad af sikkerhed der kræves for at kunne ophæve en kontrakt i medfør af artikel 72. Retssagen vedrørte en tvist mellem en tysk køber og en fransk sælger af sko.⁴⁶ Det var aftalt mellem parterne, at sælger skulle producere og levere 212 par sko i slutningen af januar 1992. Betaling skulle ske 60 dage efter den angivne dato på fakturaen.

Sælger blev forinden kontraktens opfyldelse bekymret for, at køber ikke ville betale den aftalte pris. Dette skyldtes, at parterne i efteråret 1991 havde indgået en kontrakt, som køber endnu ikke havde erlagt købesummen for. Den 27. januar 1992 anmodede sælger derfor om, at køber stillede sikkerhed for betalingen inden den 4. februar 1992. Sælger stillede ikke sikkerhed for betalingen, hvorfor sælger ophævede kontrakten og solgte varerne til anden side.

Det er i dommens begrundelse angivet, at sælger havde ret til at hæve kontrakten i henhold til artikel 72(1), da det allerede i slutningen af januar 1992 havde været ”*clear that [Buyer] would commit a fundamental breach of contract by not paying the purchase price*”. Det fremgår endvidere af begrundelsen, at ”*it is true that a strict test has to be applied in respect to the obviousness of a future*

⁴⁴ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 2, a.

⁴⁵ Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 457.

⁴⁶ German case citations do not identify parties to proceedings, 30. September 1992, District Court, Berlin, Germany.

breach of contract. However, it is not necessary to prove a degree of probability close to certainty. Rather, a very high probability, obvious to everybody, is required".

Artikel 72(1) angiver således ikke et krav om absolut sikkerhed. Der er dog enighed i litteraturen om, at sandsynligheden for en misligholdelse skal udgøre *a very high degree of probability*⁴⁷, og som den tyske dom ovenfor angiver, så skal den sandsynlige faktor være *obvious to everybody*.⁴⁸

Dette medfører naturligvis spørgsmålet om, hvornår kravet om *a very high probability, obvious to everybody* må anses for værende mødt?

En ophævelse af kontrakten mellem to parter er den strengeste retsvirkning, hvorfor dette kun skal bruges som sidste udvej⁴⁹. Den konsekvente retsvirkning skal derfor alene benyttes når objektive omstændigheder tydeliggøre, at en misligholdelse af kontrakten vil finde sted forud for dens opfyldelse.⁵⁰ Subjektive forhold skal ikke have indflydelse på denne vurdering. Svaret på ovennævnte spørgsmål følger dette udgangspunkt, da vurderingen af kravet om "*a very high probability, obvious to everybody*" skal afgøres i overensstemmelse med den objektive standard artikel 8(2) CISG.⁵¹

6.2.2 Artikel 8(2) CISG

Artikel 8 omhandler fortolkningen af parter erklæringer og anden adfærd i en kontrakt reguleret af CISG. Det er parternes erklæringer i forbindelse med både udarbejdelsen af en kontrakt, men også erklæringer der medfører til en ophævelse af denne, der er genstand for fortolkning. Endvidere finder artiklen anvendelse på al anden relevant adfærd, herunder om hvorvidt en part har mulighed eller til hensigt at opfylde en kontrakt som aftalt eller ej.⁵²

Artikel 8 lyder som følgende:

⁴⁷ Ferrari & Torsello: *International Sales law – CISG in a nutshell* (2018), s. 457, Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1030., Bridge: *Issues Arising Under Articles 64, 72 and 73 of the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005-06), s. 1.

⁴⁸ De samme termer anvendes i forbindelse med artikel 7.3.3 i UNIDROIT Principles, hvorfor principper ikke synes at tilføje yderligere, men alene bekræfter dette synspunkt, jf. Vogenauer, Stefan & Kleinheisterkamp, Jan: *Commentary on the Unidroit Principles of International commercial contracts (PICC)*, s. 846.

⁴⁹ Lookofsky: *The 1980 United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), afsnit II, B.

⁵⁰ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 2, a.

⁵¹ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 144 og 1030.

⁵² Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 144.

Artikel 8

(1) For the purposes of this Convention statements made by and other conduct of a party are to be interpreted according to his intent where the other party knew or could not have been unaware what that intent was.

(2) If the preceding paragraph is not applicable, statements made by and other conduct of a party are to be interpreted according to the understanding that a reasonable person of the same kind as the other party would have had in the same circumstances.

(3) In determining the intent of a party or the understanding a reasonable person would have had, due consideration is to be given to all relevant circumstances of the case including the negotiations, any practices which the parties have established between themselves, usages and any subsequent conduct of the parties.

Reglen har et bredt anvendelsesområdes og finder anvendelse på konventionens del III, hvor de købsretlige regler om løsøre er indsat, herunder artikel 72. Reglen omfatter både mundtlige og skriftlige aftaler, herunder kontrakter, parternes forhandlinger samt erklæringer afgivet efter aftalens indgåelse. Artikel 8 omfatter endvidere parternes adfærd både aktivt og passivt, og det er hermed den samlede kommunikation der er genstand for fortolkning.⁵³

Artikel 8 opererer både med en subjektiv og en objektiv test.⁵⁴ En kontraktparts hensigt og adfærd skal fortolkes subjektivt under artikel 8(1) i de situationer, hvor modparten vidste eller ikke kunne være uvidende om denne hensigt. Såfremt modparten derimod ikke vidste, og heller ikke burde have vidst, hvad hensigten var, skal partens erklæringer fortolkes objektivt under artikel 8(2)⁵⁵ *according to the understanding that a reasonable person of the same kind as the other party would have had in the same circumstances*”.

Det blev tidligere i afsnit 6.2.1 lagt til grund, at forinden et anticiperet *fundamental breach* anses for *clear prior to the date of performance*, kræves det, at der er en sådan grad af sikkerhed for misligholdelsens indtræden, at dette udgør *a very high probability, obvious to everybody*. Hvorvidt

⁵³ Gomard & Henschel: *International købelov (CISG) med kommentarer* (2014), s. 102.

⁵⁴ Bernstein & Lookofsky: *Understanding the CISG in Europe* (2003), s. 42.

⁵⁵ Lookofsky: *Article 8 – Interpretation of Statements by Parties* (2005), afsnit B., Ferrari & Torsello: *International Sales law – CISG in a nutshell* (2018), s. 158.

sikkerhedskravet om *a very high probability, obvious to everybody* er mødt, skal vurderes i overensstemmelse med den objektive test i artikel 8(2).

Dette medfører, at såfremt den ene kontraktpart mener, at modparten agerer på en sådan måde, at dennes adfærd opfylder kravet om, at en anticiperet misligholdelse vil indtræde med en sådan grad af sikkerhed, at dette udgør *a very high probability, obvious to everybody*, så skal det vurderes, om en *reasonable person of the same kind* ville have haft den samme opfattelse i den samme situation.

Det kræver imidlertid en definition på termen *a reasonable person of the same kind*, forinden det kan vurderes, om denne person ville have opfattet situation på samme måde som den kontraktpart, der påstår kriteriet opfyldt. Artikel 8 angiver ikke en præcis definition på, hvad der skal forstås ved en *reasonable person of the same kind*. The Secretariat Commentary angiver i noten til artikel 7 (den nuværende artikel 8), at der ved vurderingen først og fremmest skal tages udgangspunkt i de ord der er udvekslet mellem parterne eller den adfærd der er udvist fra den tvivlsomme part.⁵⁶ Vurderingen er imidlertid ikke begrænset hertil, hvorfor der i artikel 8(3) er der angivet en ikke-udtømmende liste⁵⁷ over omstændigheder, der tillige skal tages i betragtning ved vurderingen under artikel 8(2).⁵⁸ Artikel 8(3) angiver, at der skal tages hensyn til *all relevant circumstances of the case including the negotiations, any practices which the parties have established between themselves, usages and any subsequent conduct of the parties*.

Udover omstændigheder nævnt i artikel 8(3), skal der ved vurderingen af en *reasonable person* ikke blot tages udgangspunkt i en tilfældig person. Retten skal ved vurderingen tage udgangspunkt i, om en person med de samme forudsætninger og under de samme omstændigheder, ville have opfattet situationen på samme måde.⁵⁹ Herunder skal der tages udgangspunkt i en person med samme sproglige og professionelle baggrund,⁶⁰ viden om tidligere forhandlinger mellem parterne og det internationale handelsmarked samt betydningen af termer benyttet indenfor den givne branche.⁶¹

⁵⁶ Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5, article 7.

⁵⁷ Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5, article 7, Ferrari & Torsello: *International Sales law – CISG in a nutshell* (2018), s. 160.

⁵⁸ Farnsworth: *Article 8* (2005), afsnit 2.6.

⁵⁹ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 153-154.

⁶⁰ Ferrari & Torsello: *International Sales law – CISG in a nutshell* (2018), s. 159, Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 155, og Kritzer: *Reasonableness* (2001), afsnit: "Views of commentators on references to reasonableness in the CISG (Jelena Vilus)".

⁶¹ Farnsworth: *Article 8* (2005), afsnit 2.4.

Samlet set skal der således ses på alle sagens omstændigheder, herunder blandt andet den udviste adfærd, tidligere forhandlinger og sædvaner mellem parterne. Derefter skal der foretages en konkret vurdering af, om en person med den samme sproglige og professionelle viden inden for den pågældende branche, ligeledes ville være nået frem til, at det forud for kontraktens opfyldelse måtte anses for *clear*, at der ville indtræde en misligholdelse af kontrakten. Såfremt parten kan bevise dette, og graden af sikkerhed må anses for at udgøre *a very high probability, obvious to everybody*, så må den første betingelse i artikel 72 hermed være opfyldt.

Dette er formentlig en svær vurdering og resultatet vil afhænge af de konkrete omstændigheder og de konkrete kontraktparter i hver enkelt sag.

Der er ikke krav om, at det formodede fremtidige *fundamental breach* skal være *clear* på baggrund af en bestemt adfærd eller omstændighed. I The Secretariat Commentary fremgår det af artikel 63 (den nuværende artikel 72), at, "*the future fundamental breach may be clear...because of an objective fact, such as the destruction of the seller's plant by fire or the imposition of an embargo or monetary controls which will render impossible future performance*".⁶²

Det er endvidere angivet, at såfremt modparten nægter selve kontraktens eksistens, sælger varerne til anden side eller sælger maskinerne, som skulle benyttes til at producere varerne, så vil kravet også være opfyldt. Dette gælder tillige ved insolvens eller indledning af konkursbehandling.⁶³ I retspraksis er der set eksempler på, at kravet var opfyldt hvor køber ikke var i stand til at betale købsprisen forud for forsendelse⁶⁴, hvor køber ikke kunne udstede den aftalte kredit⁶⁵, hvor køber tilkendegav ikke at kunne levere i rette tid⁶⁶ samt hvor sælger valgte at blokere for levering⁶⁷.

Ordlyden af artikel 72 tilkendegiver, at kravet tillige vil være opfyldt, såfremt modparten i henhold til artikel 72(2) ikke er i stand til at stille sikkerhed for sin forpligtelse efter opfordring hertil. Samme udgangspunkt gør sig gældende, såfremt modparten i henhold til artikel 72(3) tilkendegiver, at han ikke har til hensigt at opfylde sin forpligtelse. Det er dog vigtigt at bemærke, at hvis den ikke-

⁶² Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5, ([http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article 72](http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article%2072))

⁶³ Enderlain & Maskow: *International Sales Law* (2003), artikel 72 afsnit [1].

⁶⁴ German case citations do not identify parties to proceedings, 14 January 1994, Oberlandesgericht Düsseldorf, Germany.

⁶⁵ Downs Investments Pty Ltd v Perjawa Steel, 17. November 2000, Supreme Court og Queensland, Australia.

⁶⁶ Parties unknown, January 1997, Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce, Zurich.

⁶⁷ Soinco v. NKAP, 31 May 1996, Zürich Chamber of Commerce, Switzerland.

misligholdende part ikke reagerer på modpartens afvisning af kontrakten, og modparten efterfølgende ændrer mening og ønsker at opfylde, så er parten herved bundet af kontrakten.⁶⁸

Det fremgår ikke direkte af artikel 72, hvorledes en situation skal håndteres, såfremt en kommende misligholdelse var *clear* allerede forud for kontraktens indgåelse – og dermed ikke blot forinden opfyldelsestidspunktet. Udgangspunkt er her, at den ikke-misligholdende bliver afskåret fra at kunne hæve kontrakten i medfør af artikel 72. Dette følger af principperne i artikel 80 og 77, hvoraf det kan udledes, at en part som på denne måde ”bidrager” til misligholdelsen ikke bør beskyttes. En part som indgår en risikabel kontrakt kan således ikke senere hæve denne forud for opfyldelsen, såfremt risikoen rent faktisk viser sig at blive en realitet.⁶⁹

6.3.3 Delkonklusion

Den første betingelse som artikel 72 opstiller vedrører graden af sikkerhed for, at et *fundamental breach* vil indtræde forinden kontraktens opfyldelse. Der er ikke et krav om fuldstændig sikkerhed for, at en misligholdelse vil indtræde, men der kræves dog *a very high probability, obvious to everybody*.

Såfremt den ene part i kontraktforholdet påberåber sig artikel 72 og gør gældende, at kravet til graden af sikkerhed er opfyldt, skal dette afgøres ved brug af den objektive test i artikel 8(2). Den objektive test medfører, at der opstilles en hypotetisk test af, om en *reasonable person* under de samme omstændigheder og med de samme sproglige og professionelle forudsætninger, ligeledes ville have anset kravet for opfyldt. Ved vurderingen heraf skal der endvidere tages hensyn til alle sagens konkrete omstændigheder, herunder tidligere forhandlinger, sædvaner og almindelig praksis inden for den pågældende branche samt den udviste adfærd mellem parterne.

Kravet til graden af sikkerhed anses for opfyldt i tilfælde hvor den ene part nægter selve kontraktens eksistens, sælger varerne til anden side eller sælger maskinerne, som skulle benyttes til at producere varerne samt i tilfælde af insolvens eller indledning af konkursbehandling. Kravet er endvidere set opfyldt hvor køber ikke kunne udstede den aftalte kredit, hvor køber tilkendegav ikke at kunne levere i rette tid samt hvor sælger valgte at blokere for levering.

⁶⁸ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 2, a.

⁶⁹ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1030.

I tilfælde hvor modparten i henhold til artikel 72(2) ikke er i stand til at stille sikkerhed for sin forpligtelse efter opfordring hertil samt hvor modparten i henhold til artikel 72(3) tilkendegiver, at han ikke har til hensigt at opfylde sin forpligtelse, vil kravet tillige anses for værende opfyldt.

6.3 Artikel 72(1) – andet led

*If prior to the date for performance of the contract it is clear that one of the parties will commit a **fundamental breach** of contract, the other party may declare the contract avoided.*

Udover kravet om, at en forventet misligholdelse skal indtræde med en vis grad af sikkerhed, så stiller artikel 72(1) endvidere krav om, at den forventede misligholdelse skal udgøre et *fundamental breach*. Begge krav skal være opfyldte forinden det er muligt at ophæve en kontrakt i medfør af artikel 72. Det er således af væsentlig betydning at fastslå, hvornår en misligholdelse udgør et *fundamental breach* under artikel 72.

6.3.1 Fundamental breach

For at afgøre om hvorvidt en misligholdelse udgør et *fundamental breach* skal omstændighederne fortolkes i overensstemmelse med artikel 25 CISG.⁷⁰

6.3.2 Artikel 25 CISG

Artikel 25 har følgende ordlyd:

A breach of contract committed by one of the parties is fundamental if it results in such detriment to the other party as substantially to deprive him of what he is entitled to expect under the contract, unless the party in breach did not foresee and a reasonable person of the same kind in the same circumstances would not have foreseen such a result.

For at opfylde kravet i artikel 25 skal der være tale om en misligholdelse af en bestemt karakter og vægt.⁷¹ Den part som ønsker at hæve kontrakten kan kun gøre dette såfremt misligholdelsen *it results in such detriment to the other party as substantially to deprive him of what he is entitled to expect under the contract, unless the party in breach did not foresee and a reasonable person of the same kind in the same circumstances would not have foreseen such a result.*

⁷⁰ Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 458, Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1028.

⁷¹ UNCITRAL: *Digest of Case Law* (2016), s. 118.

Artikel 25 var den første artikel i konventionen som blev vedtaget med negative stemmer under udarbejdelse⁷², og artiklen er sidenhen også blevet kritiseret for sin vage ordlyd.⁷³ Dette vidner om, at anvendelsen af artikel 25 kan være svær præcis at klarlægge. De enkelte elementer i artikel 25 vil dog blive analyseret nedenfor, for at opnå en bedre forståelse for hvornår en misligholdelse udgør et *fundamental breach* og således opfylder den anden betingelse i artikel 72.

6.3.3 Substantial detriment

Den nuværende ordlyd af artikel 25 krævede utallige fremsatte forslag fra de enkelte medlemslande og var under forhandlingerne under konstant udarbejdelse⁷⁴.

Et af de første udkast til artikel 25 lød:

*A breach committed by one of the parties is fundamental if it results in substantial detriment to the other party unless the party in breach did not foresee and had no reason to foresee such a result.*⁷⁵

Termen *substantial detriment* var således som udgangspunkt det grundlæggende kriterium for at gøre brug af artikel 25. Termen blev under forhandlingerne forsøgt brugt synonymt med ord som *injury* og *harm* og forsøgt eksemplificeret ved begreber som *monetary harm* og *interferens with other activities*.⁷⁶ Det fremgår af forhandlingsdokumenterne, at flere medlemsstater gav udtryk for, at definitionen af begrebet var for vag og upræcis hvilket ville gøre artikel 25 svær at anvende i praksis.⁷⁷

Det var således ikke skadens art, som var til diskussion, men derimod den nødvendige grad af skaden. Undervejs i forhandlingerne kom de enkelte medlemslande imidlertid frem til, at misligholdelsens alvor ikke skulle vurderes i forhold til omfanget af den indtrådte skade, men derimod i forhold til alle sagens konkrete omstændigheder samt til hvilken effekt den forventede misligholdelse vil have på den uskyldige parts fremtidige interesse i kontrakten⁷⁸ – altså om han fratages hvad han med rette kunne forvente af kontrakten. Dette medførte, at artikel 25 blev vedtaget med den nuværende

⁷² Bianco & Bonell: *Commentary on the international sales law* (1987), s. 213.

⁷³ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 421., Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 414.

⁷⁴ Will: *Article 25* (2005), afsnit 1.

⁷⁵ Official Records (1991), s. 26.

⁷⁶ Official Records (1991), s. 26.

⁷⁷ Official Records (1991), s. 296 ff.

⁷⁸ Official Records (1991), s. 295-303 og 329-330.

ordlyd,⁷⁹ hvor der altså lægges vægt på om den forventede misligholdelse *results in such detriment to the other party as substantially to deprive him of what he is entitled to expect under the contract.*

Omfanget af den skade, som forventes at indtræde ved misligholdelsen, skal fortsat tillægges betydning. Imidlertid medfører den nuværende ordlyd af artikel 25, at den ramte part ikke nødvendigvis skal bevise omfanget af den skade han risikere at lide, men kan ”nøjes” med at bevise, at et bestemt krav i kontrakten er af ganske særlig betydning. Dette kan gøres ved specifikt at beskrive kravet og dets betydning i kontrakten.⁸⁰

Det kan heraf udledes, at den forventede misligholdelse skal medføre en skade. Hvorvidt denne skade opfylder betingelsen i artikel 25 og medfører et *fundamental breach* afhænger af, om skaden som følge af den forventede misligholdelse vil fratage den uskyldige part hvad han var berettiget til at forvente af kontrakten.⁸¹

Der må således ses nærmere på, hvornår en part anses for værende frataget hvad han var berettiget til at forvente af den omhandlende kontrakt. Dette vil blive analyseret yderligere nedenfor.

6.3.4 Entitled to expect under the contract

For at vurdere den forventede skades omfang som følge af en anticiperet misligholdelse, skal der som nævnt ikke alene tages udgangspunkt i omfanget af skaden, men derimod i tillige hvad parten med rette kunne forvente af den indgåede kontrakt.⁸²

Ved vurdering af heraf skal der ikke tages udgangspunkt i partens subjektive holdning til kontrakten. Dette blev fastslået ved The Federal Supreme Court i Schweiz i 2009.⁸³ Tvisten vedrørte køb og salg af en produktionsmaskine mellem en sælger fra Schweiz og en køber fra Spanien. Produktionsmaskinen levede imidlertid ikke op til kravene som aftalt i kontrakten, hvorfor køber ophævede kontrakten under henvisning til artikel 25. Eftersom varerne allerede var leveret på tidspunktet for ophævelsen, var der ikke tale om anticiperet misligholdelsen. Afgørelsen siger imidlertid noget om, hvordan vurderingen i artikel 25 skal foretages – og således også hvordan vurderingen ville skulle såfremt det var et tilfælde af anticiperet misligholdelse. Det skyldes, at artikel

⁷⁹ Will: *Article 25* (2005), afsnit 1., Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 419.

⁸⁰ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 419.

⁸¹ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 2, b., Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 416.

⁸² El-Saghir, Hossam: *Guide to article 25* (2007), afsnit a.

⁸³ Swiss Federal Supreme Court, Bundesgericht, 18 May 2009.

25 ikke skelner mellem de forskellige typer af kontraktbrud, men finder samme anvendelse på dem alle.⁸⁴

Retten anførte indledningsvist: ”A breach of contract is fundamental in terms of Art. 25 CISG, if it results in such detriment to the other party as substantially to deprive him of what he is entitled to expect under the contract, unless the party in breach did not foresee and a reasonable person of the same kind in the same circumstances would not have foreseen such a result”.

Retten anfører efterfølgende: ”With respect to Art. 25 CISG, the critical question is whether the creditor is substantially deprived of what he is entitled to expect under the contract. This must be assessed under an objective standard, while mere subjective expectations are immaterial”.

Det kan herved udledes af dommen, at vurderingen af hvad en part med rette kunne forvente af kontrakten, skal ske i overensstemmelse med en objektiv standard. Den objektive standard der henvises til, er artikel 8(2) CISG⁸⁵, som blev behandlet i afsnit 6.2.2. En part har således haft en berettiget forventning på baggrund af kontrakten, såfremt en *reasonable person* med samme forudsætninger og under de samme omstændigheder, ligeledes ville have haft samme forventning.

Vurderingen skal foretages ved en fortolkning af den indgående kontrakt mellem parterne, herunder en analyse af de termer og ordvalg, som er blevet benyttet i kontrakten. Der kan endvidere lægges vægt på den risiko, der eventuelt var forbundet med indgåelsen af kontrakten, ligesom sædvaner mellem parterne kan have indflydelse ved vurdering af vigtigheden af de enkelte forpligtelser. Dette er forholdsvist uproblematisk såfremt parterne i deres kontrakt har specificeret, hvilke omstændigheder der vil kunne medføre et *fundamental breach*. Det er imidlertid mere kompliceret, såfremt parterne blot har benyttet sig af en standardkontrakt eller formuleret sig ved generelle standard betingelser. I disse tilfælde må vurderingen foretages gennem en fortolkning af den konkrete kontrakt under de konkrete omstændigheder i henhold til artikel 8(2).⁸⁶

For at kunne udgøre et *fundamental breach*, skal parten ikke blot miste mindre del af interessen for at opfylde kontrakten. Det fremgår af en afgørelse fra Tyskland, at “a breach of contract is fundamental when the purpose of the contract is endangered so seriously that, for the concerned

⁸⁴ Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 416.

⁸⁵ Gomard & Henschel: *International købelov (CISG) med kommentarer* (2014), s. 161., Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 428.

⁸⁶ Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 418. Det skal bemærkes, at der kan opstå en situation hvor de aftalte standardtermer hævdes ugyldige af den ene part i kontraktforholdet. I så fald skal dette spørgsmål afgøres efter national lovgivning, da CISG ikke finder anvendelsen på denne type tvist, jf. artikel 4, 2(a).

party to the contract, interest in the fulfillment of the contract ceases to exist as a consequence of the breach of the contract".⁸⁷ Lookofsky angiver, at den formodede misligholdelse "(perhaps even more than 'materially') deprives [the innocent party] of what he is entitled to expect under the contract".⁸⁸ Der skal således ikke blot være tale om en misligholdelse af mindre dele af kontrakten – misligholdelsen skal vedrøre selve formålet med kontrakten⁸⁹ og tillige formentlig angå mere end blot den materielle del.

Dette vil anses for værende opfyldt såfremt indholdet af kontrakten tyder på, at en eller flere punkter er af så væsentlig betydning for den ikke-misligholdelse part, at han ikke ville have indgået kontrakten foruden vedtagelsen af disse.⁹⁰ Derfor er det vigtigt, at parterne i deres kontrakt redegør, hvilken betydning de enkelte forpligtelser har og vigtigheden af, at disse bliver opfyldt som aftalt. Kontraktklausuler som specifikt fremhæver enkelte forpligtelser i en kontrakt som essentielle eller fundamentale er af denne årsag blevet særdeles populære inden for kontraktretten,⁹¹ men det bemærkes, at disse skal adskille sig fra standardklausuler og standardkontrakter, da disse som tidligere nævnt kan gøre vurderingen besværlig. Den enkelte klausul eller kontrakt skal tilpasses hvert enkelt kontraktforhold og de omstændigheder der gør sig gældende.

Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt en konkret forpligtelse i kontraktforholdet skal anses for værende af så væsentlig betydning, at en misligholdelse af denne udgør et *fundamental breach*, må den part som hævder dette bevise, at dette er tilfældet. Parten skal dermed bevise, at en *reasonable person* med samme forudsætninger og under de samme omstændigheder, ligeledes ville have anset den pågældende forpligtelse som fundamental for kontraktindgåelsen, jf. artikel 8(2). I disse tilfælde vil der typisk indkaldes eksperter, som vil kunne afgive forklaring om hvad der eksempelvis vil anses for værende af væsentlig betydning i en kontrakt for parter inden for den pågældende branche.⁹²

⁸⁷ German case citations do not identify parties to proceedings, 17 September 1991, Oberlandesgericht Frankfurt, Germany.

⁸⁸ Lookofsky: *The 1980 United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), afsnit II, B.

⁸⁹ El-Saghir, Hossam: *Guide to article 25* (2007), afsnit a.

⁹⁰ Bianca & Bonell: *Commentary on the international sales law* (1987), s. 206.

⁹¹ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 428.

⁹² Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 435-436.

6.3.5 Foreseeability

Hvis en part kan bevise, at misligholdelsen *substantially deprives him of what he is entitled to expect under the contract*, så udgør misligholdelsen et fundamental breach i henhold til artikel 25, hvorfor han som udgangspunkt bliver berettiget til at hæve kontrakten.

Der er imidlertid en undtagelse hertil. Undtagelsen findes i sidste led af artikel 25, hvoraf det fremgår, at en misligholdelse udgør et *fundamental breach unless the party in breach did not foresee and a reasonable person of the same kind in the same circumstances would not have foreseen such a result*.

Der er således ikke tale om et *fundamental breach* såfremt den misligholdende-part kan bevise, at han ikke havde forudset resultatet af misligholdelsen, og at en *reasonable person* med samme forudsætninger og under de samme omstændigheder heller ikke ville have forudset det pågældende resultat.⁹³

Det kan hermed som udgangspunkt være af betydning, om vigtigheden af en bestemt forpligtelse er blevet præcist defineret i parternes kontrakt eller ej.

Det vil altid være muligt for parterne at præcisere i deres kontrakt, om specifikke omstændigheder skal kunne udgøre et *fundamental breach* i overensstemmelse med artikel 25. Såfremt parterne gør dette, vil den misligholdende part ikke kunne gøre undtagelsen i artikel 25 gældende, da parten hermed ikke kan siges at være uvidende om de forhold, som er af væsentlig betydning for modparten – allerede fordi dette netop er direkte beskrevet i kontrakten. Såfremt de væsentlige forhold ikke er direkte nedskrevet i kontrakten, men kontraktens ordlyd synes at gøre dette tilstrækkeligt klart, vil den misligholdende part tillige være afskåret fra at gøre brug af undtagelsen. Dette skyldes, at den misligholdende parts subjektive opfattelse vil være irrelevant, eftersom vurderingen foretages efter den objektive standard i artikel 8(2), og en *reasonable person of the same kind in the same circumstances* ikke forventes at kunne have misforstået ordlyden.⁹⁴

Der kan endvidere være tilfælde, hvor parterne alene har diskuteret væsentligheden af kontraktens forpligtelser, men ikke direkte har nedskrevet dette i kontrakten. Resultatet er imidlertid det samme

⁹³ Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5, article 23., El-Saghir, Hossam: *Guide to article 25* (2007), afsnit b., UNCITRAL: *Digest of Case Law* (2016), s. 118.

⁹⁴ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 432.

som ovenstående, da artikel 8(3) angiver, at der ved fortolkningen af kontrakten og den misligholdendes parts viden, skal tages hensyn til forudgående forhandlinger.⁹⁵

Det er hermed alene i de tilfælde, hvor der hverken under forhandlingerne eller ved kontraktens indgåelse er diskuteret, hvilke forpligtelser der skal anses for essentielle, at undtagelsen om forudsigelighed kan gøres gældende.⁹⁶

Artikel 25 angiver ikke hvornår den pågældende part skal have været uvidende/uforudseende om misligholdelsens konsekvenser⁹⁷. Det er derfor uklart om det skal være ved kontraktens indgåelse eller ved misligholdelsens indtræden. Det formodes dog, at det relevante tidspunkt er ved indgåelsen af kontrakten⁹⁸, men det er i sidste ende en afgørelse, som er op til domstolene.⁹⁹

Det er i litteraturen og retspraksis anført, at termen *fundamental breach* skal fortolkes strengt¹⁰⁰, og ved tvivlstilfælde skal det generelt lægges til grund, at kravet i så fald ikke er opfyldt.¹⁰¹

6.3.6 Delkonklusion

Den anden betingelse som artikel 72 opstiller, vedrører hvorvidt den anticiperede misligholdelse udgør et *fundamental breach* i henhold til artikel 25.

Ved vurderingen af om den anticiperede misligholdelse udgør et *fundamental breach*, skal der ses på alvoren af den skade, som misligholdelsen medfører. Skadens alvor bliver ikke alene vurderet i forhold til dens omfang, men der skal tillige ses på, om skaden som følge af misligholdelsen fratager den uskyldige part hvad han med rette kunne forvente af kontrakten, herunder om han på denne baggrund mister al fremtidig interesse i kontrakten.

Den uskyldige parts berettiget forventning skal vurderes ud fra den objektive standard i artikel 8(2), hvorfor subjektive forhold ingen relevans har for vurderingen. Partens berettiget forventning skal søges udledt gennem fortolkning af den indgåede kontrakt, herunder gennem en analyse af de termer

⁹⁵ Lookofsky: *The 1980 United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), afsnit II, B.

⁹⁶ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 433.

⁹⁷ Enderlain & Maskow: *International Sales Law* (2003), del III, kapitel I, article 25, 4.

⁹⁸ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 434, Ferrari & Torsello: *International sales law-CISG in a nutshell*, (2018), s. 419.

⁹⁹ Official Records (1991), s. 26.

¹⁰⁰ Lookofsky: *The 1980 United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), kapitel 5, afsnit II, B.

¹⁰¹ Case name unavailable, 18 May 2009, Federal Supreme Court, Switzerland.

og ordvalg som er blevet brugt. Der kan endvidere lægges vægt på den risiko, der eventuelt var forbundet med indgåelsen af kontrakten, ligesom sædvaner mellem parterne kan have indflydelse ved vurdering af vigtigheden af de enkelte forpligtelser.

For at kunne udgøre et *fundamental breach*, skal parten ikke blot miste mindre del af interessen for at opfylde kontrakten. Der er derimod krav om, at misligholdelsen vedrører selve fundamentet for kontrakten, og dermed hele den uskyldige parts formål med at indgå denne. Dette vil anses for værende opfyldt såfremt indholdet af kontrakten tyder på, at en eller flere punkter er af så væsentlig betydning for den ikke-misligholdende part, at han ikke ville have indgået kontrakten foruden vedtagelsen af disse. Dette kan simplificeres ved, at parterne i deres kontrakt specifikt redegøre for, hvilke forpligtelser der anses som værende af væsentlig betydning, og at en misligholdelse af disse vil udgøre et *fundamental breach* i overensstemmelse med artikel 25.

Opstår der tvivl om, hvorvidt en konkret forpligtelse i kontraktforholdet skal anses for værende af så væsentlig betydning, at en misligholdelse af denne udgør et *fundamental breach*, må den part som hævder dette bevise, at dette er tilfældet. Parten skal dermed bevise, at en *reasonable person* med samme forudsætninger og under de samme omstændigheder, ligeledes ville have anset den pågældende forpligtelse som fundamental for kontraktindgåelsen, jf. artikel 8(2).

Såfremt dette er opfyldt, vil der som udgangspunkt foreligge et *fundamental breach* jf. artikel 25, hvorfor den uskyldige part vil være berettiget til at hæve kontrakten jf. betingelsen herom i artikel 72.

Imidlertid vil der ikke foreligge et *fundamental breach* såfremt den misligholdende-part kan bevise, at han ikke havde forudset resultatet af misligholdelsen, og at en *reasonable person* med samme forudsætninger og under de samme omstændigheder heller ikke ville have forudset det pågældende resultat.

Hvis parterne i deres kontraktforhold har redegjort for, hvilke forpligtelser der anses for værende væsentlige, vil den misligholdende part ikke kunne gøre undtagelsen i artikel 25 gældende, da parten hermed ikke kan siges at være uvidende om de forhold, som er af væsentlig betydning for modparten – allerede fordi dette netop er direkte beskrevet i kontrakten. Såfremt forpligtelsernes væsentlighed ikke er nedskrevet i kontrakten, men kontraktens ordlyd tydeliggøre hvad parterne har ment, vil den misligholdende part tillige være afskåret fra at gøre gældende, at han ikke kunne have forudset misligholdelsens udfald. Dette skyldes, at vurderingen i så fald skal foretages ud fra artikel 8(2),

hvormed en *reasonable person of the same kind in the same circumstances* ikke forventes at kunne have misforstået ordlyden.

Undtagelsen i artikel 25 finder således alene anvendelse, såfremt der hverken under forhandlingerne eller ved kontraktens indgåelse er diskuteret, hvilke forpligtelser der skal anses for essentielle.

Det relevante tidspunkt for den misligholdelsens part uvidende formodes at være ved kontraktens indgåelse, men ved tvivl bliver dette en afgørelse for domstolen i den konkrete sag.

Betingelsen i artikel 72 om, at den forventede misligholdelse skal udgøre et *fundamental breach* er hermed i høj grad afhængighed af alle sagens konkrete omstændigheder, den indgående kontrakt og de implicerede kontraktparter. Begrebet *fundamental breach* skal fortolkes strengt og ved tvivlstilfælde skal betingelserne herfor ikke anses som værende opfyldt.

6.4 Artikel 72(2)

*If time allows, the party intending to declare the contract avoided must give **reasonable notice** to the other party in order to permit him to provide **adequate assurance** of his performance.*

Selvom en formodet fremtidig misligholdelse opfylder betingelserne i artikel 72(1) og dermed er *clear* og udgør et *fundamental breach*, så er dette ikke ensbetydende med, at parten altid kan ophæve kontrakten straks. Den part som ønsker at ophæve kontrakten må forinden afgive *reasonable notice* herom – altså en hensigtserklæring om, at han påtænker at ophæve kontrakten fordi han frygter, at modparten ikke vil kunne præstere sin forpligtelse. Dette princip medfører, at modparten herved får mulighed for at afværge ophævelse af kontrakten. Modparten kan afværge ophævelsen ved at stille *adequate assurance* for sin opfyldelse af kontrakten.¹⁰²

Det er imidlertid kun et krav, at parten afgiver en hensigtserklæring til modparten *if time allows*.

Nedenfor vil det blive analyseret, hvilke krav hensigtserklæringen er underlagt for at opfylde kravet til en *reasonable notice*. Endvidere vil det blive analyseret, hvornår en sikkerhedsstillelse må antages at være *adequate*, samt hvornår en part kan undgå at afgive en hensigtserklæring, da det alene er et krav *if time allows*.

¹⁰² Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1031.

6.4.1 The duty to give reasonable notice

Kravet om at afgive en hensigtserklæring er en forudsætning for en effektiv ophævelse af kontrakten. Såfremt kontrakten ophæves under artikel 72(2) foruden en forudgående advarsel til modparten, vil ophævelsen som udgangspunkt være uden effekt.¹⁰³

Schwenzer anfører i sit værk, at der findes synspunkter imod denne opfattelse. Synspunktet imod vedrører, at den eneste konsekvens af en manglende forudgående hensigtserklæring bør være en pligt til at svare erstatning for et eventuelt tab. Schwenzer mener imidlertid, at denne fortolkning af konventionen er fejlagtig, eftersom det er gennemgående i CISG-konventionen, at en unddragelse af en kontrakt er ineffektiv, såfremt betingelserne for kontraktophævelse i den givne artikel, ikke er opfyldt. Endvidere er selve formålet med artikel 72(2), at give modparten en mulighed for at opretholde kontrakten. Såfremt kontrakten kunne ophæves uden at afgive en forudgående hensigtserklæring, ville modparten herved berøves sin mulighed for at fastholde kontrakten, hvilket ville være i strid med hele begrundelsen for at indsætte artikel 72(2).¹⁰⁴

UNIDROIT Principles artikel 7.3.3¹⁰⁵ omhandler anticiperet misligholdelse, hvorfor det som udgangspunkt ville være oplagt at søge svar på ovenstående herigennem. Imidlertid giver artiklen i UNIDROIT Principles alene mulighed for straks at undvige kontrakten ved anticiperet misligholdelse, hvorfor principperne i UNIDROIT Principles ikke kan benyttes til yderligere belysning af ovenstående problemstilling.

CISG må dog så vidt muligt fortolkes i overensstemmelse med dens ordlyd, artiklernes kontekst, objekt og reelle formål, jf. artikel 7(1), hvorfor det må lægges til grund, at en forudgående hensigtserklæring er en forudsætning for en effektiv ophævelse af kontrakten, da en fravigelse fra dette udgangspunkt ellers ville gøre artikel 72(2) formålsløs.

6.4.2 Formkrav

Hensigtserklæringen er ikke underlagt specifikke form- og indholdsmæssige krav, medmindre det er aftalt mellem parterne, at erklæringen skal opfylde bestemte kriterier. Der kan dog udspringe krav

¹⁰³ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1031.

¹⁰⁴ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1032.

¹⁰⁵ UNIDROIT Principles (2016), artikel 7.3.3.

som følge af sædvaner eller anden almindelig praksis mellem parterne.¹⁰⁶ I så fald skal erklæringen være i overensstemmelse hermed forinden den må anses som værende effektiv.

Eftersom den ene part skal afgive erklæringen for at gøre modparten opmærksom på, at parten frygter for modpartens præstationsevne og har til hensigt at ophæve kontrakten, må erklæringen tydeligt redegøre for omstændighederne for hans tvivl. Parten er ikke forpligtet til at meddele modparten, at modparten kan undgå en ophævelse af kontrakten såfremt han stiller sikkerhed for sin opfyldelse. Dette skyldes, at parterne formodes at være forretningspartnere og derfor velvidende om muligheden herfor,¹⁰⁷ men såfremt parten ønsker at opretholde kontrakten, vil det være mest hensigtsmæssigt at nævne muligheden over for modparten.

Der er ikke en fastsat tidsfrist for, hvornår hensigtserklæringen under artikel 72(2) senest skal afgives. Imidlertid skal dette ikke forstås som om, at parten blot kan undlade at handle efter det tidspunkt hvor han bliver opmærksom på, at modparten muligvis kan få svært ved at opfylde kontrakten. Som det senere vil blive belyst i afsnit 8, risikerer parten blandt andet helt eller delvist at miste sine misligholdelsesbeføjelser, såfremt han velvidende om de konkrete omstændigheder, undlader at handle ved eksempelvis at afgive en hensigtserklæring for at få klarlagt, hvorvidt modparten har vilje og evne til at opfylde som aftalt.¹⁰⁸ Den usikre part skal således afveje, hvornår det må anses at være hensigtsmæssigt at afgive en hensigtserklæring og eventuelt kræve sikkerhedsstillelse fra modparten. Han bør formentlig gøre dette straks usikkerheden indtræder, for bedst at sikre sine egne interesser og hurtigst muligt få belyst hvorvidt modparten forventer at kunne opfylde kontrakten eller ej.

Hensigtserklæringen er underlagt kravene i artikel 27,¹⁰⁹ hvoraf det fremgår: *unless otherwise expressly provided in this part of the Convention, if any notice, request or other communication is given or made by a party in accordance with this Part and by means appropriate in the circumstances, a delay or error in the transmission of the communication or its failure to arrive does not deprive that party of the right to rely on the communication.*

¹⁰⁶ Schlechtriem: *Uniform Sales Law - The UN-Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), afsnit VI, A, 3., Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1032.

¹⁰⁷ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1033.

¹⁰⁸ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1032-1033.

¹⁰⁹ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 3, a.

Erklæringen behøver således ikke at blive modtaget af adressaten før den er i effekt. Såfremt erklæringen går tabt, er parten dermed ikke afskåret fra at kræve kontrakten ophævet, men han bør sikre sig, at beskeden bliver modtaget af modparten.¹¹⁰ Dette er alene gældende, såfremt erklæringen er afgivet på en passende måde under de konkrete omstændigheder, hvilket vil skulle vurderes i hver enkelt sag.

Artikel 27 dækker imidlertid ikke over mundtlige erklæringer eller erklæringer afgivet over telefonen jf. ordlyden: "*transmission of the communication*" og "*failure to arrive*". Det antages dog, at en mundtlig erklæring blot skal være forståelig for den person, som erklæringen bliver afgivet til. Såfremt dette er opfyldt, vil den ikke-misligholdende part antages at have afgivet forklaringen på en passende måde under de givne omstændigheder.¹¹¹

6.4.3 Reasonable notice - if time allows

Hensigtserklæringen under artikel 72(2) er kun påkrævet *if time allows*. Tidskravet skal læses i sammenhæng med kravet om, at erklæringen skal være *reasonable*. Taget den moderne teknologi i betragtning kan det være svært at forestille sig en situation, hvor tiden ikke tillader, at der forinden en ophævelse af kontrakten kan afgives en hensigtserklæring til modparten.¹¹² Det kan dog være relevant i den situation, hvor opfyldelsestidspunktet er så nært forestående, at der ikke ville være tilstrækkelig tid til at kunne stille sikkerhed for kravet – altså eksempelvis hvor modparten simpelthen ikke ville være i stand til at få en bankgaranti inden en ophævelse af kontrakten måtte finde sted. Såfremt modparten ikke har en reel chance for at kunne stille sikkerhed, vil der ikke kunne afgives en *reasonable notice* og disse tilfælde ville være omfattet af den tidsmæssige undtagelse *if time allows*.¹¹³

Undtagelsen i artikel 72(2) finder dermed kun anvendelse, såfremt tiden tillader at der bliver givet *reasonable notice* – med andre ord en rimelig chance for modparten til at stille sikkerhed for sin opfyldelse af kontrakten.

¹¹⁰ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 3, a.

¹¹¹ Schlechtriem: *Uniform Sales Law - The UN-Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), afsnit VI, A, 3.

¹¹² Honnold: *Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention* (1999), afsnit 398C.

¹¹³ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1033., Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 3, a.

For ikke at underminere partens pligt til at afgive en hensigtserklæring, er pligten hertil underlagt en streng standard. Eftersom den kontrakt hævede part altid vil være i stand til at afgive en forklaring om, hvorfor han ikke var i stand til at give sin modpart *reasonable notice*, vil der opstå en risiko for misbrug. Dette kan kun undgås ved at anlægge en streng vurdering af termen *if time allows* og ved at kræve en streng vurdering af, hvornår en erklæring ikke kan anses for værende *reasonable*. Den strenge standard opretholdes ved at fortolke begreberne i overensstemmelse med den objektive standard i artikel 8(2).¹¹⁴ Dette medfører, at ved vurderingen af om *time allows* og om erklæringen dermed kan siges at være *reasonable* eller ej, skal der tages udgangspunkt i, hvad en *reasonable person* med samme forudsætninger og i samme situation ville være kommet frem til, når der henses til alle sagens relevante omstændigheder jf. afsnit 6.2.2 hvor artikel 8(2) og (3) blev fortolket.

Det er således alene muligt for den ene part at ophæve kontrakten uden en forudgående hensigtserklæring, såfremt den pågældende situation gør, at tiden ikke tillader at der gives *reasonable notice*, og såfremt en *reasonable person* med samme forudsætninger og under de samme omstændigheder ville være nået frem til den samme konklusion, jf. artikel 8(2).

Det skal afslutningsvist bemærkes, at en parts pligt til at afgive en forudgående hensigtserklæring er unødvendig i alle tilfælde, hvor det er objektivt klart, at der vil ske et *fundamental breach*.

6.4.4 Adequate assurance of performance

I forlængelse af hensigtserklæringen kan parten kræve, at modparten stiller sikkerhed for sin forpligtelse. Dette synes at være den mest effektive måde hvorpå den usikre part kan fjerne en eventuel tvivl om, hvorvidt modparten vil være i stand til at opfylde kontrakten som aftalt. Samtidig mindsker parten den risiko, som han ellers ville løbe ved at fortsætte kontrakten uden sikkerhed for, at modparten ville være i stand til at præstere.¹¹⁵

Muligheden for at kræve sikkerhedsstillelse af modparten tjener primært to formål. For det første er den usikre part hermed ikke tvunget til at vente til det aftalte opfyldelsestidspunkt og risikere at lide et tab, såfremt det viser sig, at modparten ikke er i stand til at opfylde kontrakten. For det andet kan kravet om sikkerhedsstillelse forhindre en forhastet beslutning om at ophæve en kontrakt mellem to parter, hvor det sidenhen viser sig, at begge parter rent faktisk var i stand til at opfylde deres

¹¹⁴ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1033-1034.

¹¹⁵ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 3, a.

forpligtelser.¹¹⁶ Muligheden for at kræve sikkerhedsstillelse fra sin modpart kan således bidrage til, at den usikre part i kontraktforholdet kan fjerne tvivl om modparten vilje og evne til at præstere forud for opfyldelsestidspunktet, og tillige forhindre at den usikre part risikere at ophæve en kontrakt under artikel 72 uden at betingelserne herfor er opfyldt. Retsvirkningerne af denne situation vil senere blive behandlet i afsnit 8 og vil derfor ikke yderligere kommenteres her.

Såfremt der bliver fremsat et krav om sikkerhedsstillelse fra den ene part, bør der fastsættes en tidsfrist for, hvornår denne sikkerhedsstillelse skal foreligge. Denne tidsfrist vil særligt være i den usikre parts interesse, da han ofte vil ønske den tvivlsomme situation klarlagt snarest muligt. Tidsfristen skal beregnes ud fra de konkrete omstændigheder, herunder med hensyn til hvornår opfyldelse reelt skal finde sted samt hvilken misligholdelse/forstyrrelse af kontrakten der er tale om.¹¹⁷ Såfremt der ikke bliver fastsat en tidsfrist mellem parterne, skal modparten dog fortsat have en rimelig chance for at kunne få at fremskaffe sikkerhedsstillelsen, jf. kravet om at erklæringen skal være *reasonable*. Hvad der må anses som rimeligt må formentlig vurderes i forhold hvornår opfyldelse skal finde sted samt hvor lang tid det "normalt" vil tage at skaffe en sikkerhedsstillelse af den pågældende art som eksempelvis en bankgaranti.

Der er usikkerhed om retsstillingen i det tilfælde, hvor den ene part kræver en sikkerhedsstillelse som må anses for at være uforholdsmæssig høj i forhold til kontrakten og de omhandlende varer. Det formodes, at et krav om en uforholdsmæssig høj sikkerhedsstillelse ikke medfører ugyldighed af erklæringen. Baggrunden herfor er, at parten som fremsætter krav om sikkerhedsstillelse ikke er i risiko for at misligholde kontrakten, men alene frygter at modparten ikke kan opfylde. Den usikre part skal derfor ikke straffes for at forlange en højere sikkerhed end den strengt nødvendige,¹¹⁸ men det er formentlig en afvejning af den konkrete situation, herunder hvor stor en sikkerhedsstillelse der kræves samt en vurdering af risikoen for, at modparten reelt ikke kan opfylde sin forpligtelse.

En erklæring som kræver en uforholdsmæssig høj sikkerhedsstillelse, er således som udgangspunkt ikke ugyldig.

¹¹⁶ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 3, a.

¹¹⁷ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1034.

¹¹⁸ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1034.

Såfremt en part fremsætter krav om en fuldstændig uproportional sikkerhedsstillelse, som han er velvidende om, at modparten ikke har mulighed for at kunne opfylde, må dette formodes at resultere i ugyldighed af kravet. Såfremt dette ikke er tilfældet, vil parten med rette kunne ophæve kontrakten, men der er herved risiko for, at blot fordi modparten ikke kunne stille den uforholdsmæssige høje sikkerhed, er dette ikke ensbetydende med, at han ikke ville kunne opfylde kontrakten. Hvis modparten i givent fald er i stand til at påvise, at han på trods af den manglende sikkerhedsstillelse alligevel ville være i stand til at opfylde kontrakten som aftalt, så vil parten have ophævet kontrakten uden betingelserne i artikel 72(1) er tilstede, hvorfor han selv vil blive den misligholdende part og dermed erstatningsansvarlig.

I forhold til hvad der udgør en *adequate assurance* som påkrævet i artikel 72(2), synes der ikke at være et entydigt svar herpå. Hvornår kravet er opfyldt, kan variere afhængigt af sagens konkrete omstændigheder. Det primære udgangspunkt er dog, at sikkerhedsstillelsen skal være tilstrækkelig til, at parten føler sig sikker på, at kontrakten opfyldes som aftalt, eller at kreditor vil blive kompenseret for et eventuelt tab i forbindelse med udførelsen af hans egen præstation.¹¹⁹ Alene en hensigtserklæring om modpartens evnen til at udføre sin forpligtelse betragtes generelt som utilstrækkelig,¹²⁰ hvorfor der altså kræves mere til end blot modpartens mundtlige forsikring herom.

Sikkerhedsstillelsen skal dække over værdien af modpartens forpligtelse. Dette kan eksempelvis være købesummen. Der er imidlertid ikke krav om, at sikkerhedsstillelsen tillige skal dække over mulige fremtidige økonomiske tab. Det er irrelevant om parten subjektivt mener, at sikkerhedsstillelsen er *adequate*. Vurderingen af sikkerhedsstillelsen foretages med udgangspunkt i den objektive standard i artikel 8(2) og (3), hvorfor sikkerhedsstillelsen altså skal udgøre et sådant beløb, at det objektivt set anses for tilstrækkeligt. Det skal endvidere fremgå af sikkerhedsstillelsen, at denne reelt bliver udbetalt i tilfælde af misligholdelse. En erklæring om vilje og evne til at betale kontraktmæssigt anses som tidligere nævnt ikke for at være tilstrækkeligt. Derimod vil en tredjemands forsikring om, at tredjemanden vil præstere såfremt modparten ikke kan, være tilstrækkeligt. Herved er sikkerhedsstillelsen ikke alene begrænset til fx bankgarantier, som typisk bliver benyttet.¹²¹

¹¹⁹ Koch: *The Concept of Fundamental Breach of Contract under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (1999), kapitel III, afsnit C(3).

¹²⁰ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1035.

¹²¹ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1035.

6.4.5 Effekten af sikkerhedsstillelse samt konsekvensen af mangel herpå

Det er ovenfor angivet, at vurderingen af hvorvidt sikkerhedsstillelsen er tilstrækkelig sker ved at benytte den objektive standard i artikel 8(2) og (3). Såfremt en *reasonable person* med samme forudsætninger og under samme omstændigheder ville finde sikkerhedsstillelsen tilstrækkelig, så er kravet herfor opfyldt. Når kravet om tilstrækkelig sikkerhedsstillelse er opfyldt må parten acceptere dette, og han mister herved retten til at ophæve kontrakten på baggrund af anticiperet misligholdelse.

Hvis parten derimod ikke formår at stille tilstrækkelig sikkerhed for sin forpligtelse inden for den angivne tidsfrist, så er han ikke i stand til at afværge kontraktens ophævelse. Retsstillingen er ikke klar i de tilfælde, hvor modparten enten ikke formår at stille sikkerhed inden for den angivne tidsfrist, eller hvor modparten ikke formår at stille fuldt ud sikkerhed. Det må tillægges betydning, at parten rent faktisk forsøger at gøre noget for at opretholde kontrakten, men der skal formentlig ses på, om modparten vil kunne stille den fulde sikkerhed inden for ganske kort tid uden at dette medfører yderligere usikkerhed for parten.¹²²

Modpartens erklæring om, at tilstrækkelig sikkerhed er stillet, får effekt fra det tidspunkt erklæringen kommer frem til modparten. Reglerne herom er ikke reguleret af artikel 27, som pålægger modtageren forsendelsesrisikoen. Dette skyldes, at artikel 27 har det udgangspunkt, at modtageren af erklæringen er den part som er i misligholdelse, hvilket er modsat situationen i artikel 72(2). Erklæringen som afgives, kommer fra den part, som er i misligholdelse, hvorfor den ikke-misligholdende part ikke skal bære risikoen for, at erklæringen bliver forsinket, skadet eller væk i posten.¹²³

6.4.6 Delkonklusion

Selvom en formodet fremtidig misligholdelse opfylder betingelserne i artikel 72(1) og dermed er *clear* og udgør et *fundamental breach*, så er dette ikke ensbetydende med, at parten altid kan ophæve kontrakten straks. Den part som ønsker at ophæve kontrakten må forinden afgive *reasonable notice* herom – altså en hensigtserklæring om, at han påtænker at ophæve kontrakten fordi han frygter, at modparten ikke vil kunne præstere sin forpligtelse. Kravet om at afgive en hensigtserklæring er en forudsætning for en effektiv ophævelse af kontrakten.

Hensigtserklæringen er som udgangspunkt ikke underlagt specifikke form- eller indholdsmæssige krav, men eftersom erklæringen afgives for at gøre modparten opmærksom på, at parten har til hensigt

¹²² Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1036.

¹²³ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1036.

at ophæve kontrakten, må erklæringen dog redegøre for baggrunden herfor, således at modparten har mulighed for at forholde sig til situationen.

Hensigtserklæringen skal kun afgives til modparten *if times allow*. Tidskravet skal læses i sammenhæng med kravet om, at erklæringen skal være *reasonable*. Taget den moderne teknologi i betragtning kan det være svært at forestille sig en situation, hvor tiden ikke tillader, at der forinden en ophævelse af kontrakten kan afgives en hensigtserklæring til modparten. Dette kan være relevant tilfældet, hvor opfyldelsestidspunktet er så nært forestående, at der ikke ville være tilstrækkelig tid til at kunne stille sikkerhed for kravet.

Undtagelsen i artikel 72(2) finder dermed kun anvendelse, såfremt tiden tillader, at der bliver givet *reasonable notice*, hvilket grundlæggende betyder, at modparten får en rimelig chance for at kunne nå at stille sikkerhed for sin opfyldelse af kontrakten.

Ved vurderingen af om *time allows* og om erklæringen dermed kan siges at være *reasonable* eller ej, skal der tages udgangspunkt i den objektive standard i artikel 8(2) og (3). Det er således alene muligt for den ene part at ophæve kontrakten uden en forudgående hensigtserklæring, såfremt den pågældende situation gør, at tiden ikke tillader at der gives *reasonable notice*, og såfremt en *reasonable person* i henhold til artikel 8(2) ville være nået frem den samme konklusion

Det grundlæggende formål med hensigtserklæringen er, at den usikre part får mulighed for at kræve, at modparten stiller sikkerhed for sin opfyldelse af kontrakten. Dette synes at være den mest effektive måde hvorpå den usikre part kan fjerne en eventuel tvivl om, hvorvidt modparten vil være i stand til at opfylde kontrakten som aftalt. Samtidig mindsker parten den risiko, som han ellers ville løbe ved at fortsætte kontrakten uden sikkerhed for, at modparten ville være i stand til at præstere.

Der er ikke et klart svar på, hvad der udgør en *adequate assurance* som påkrævet i artikel 72(2), Hvornår kravet er opfyldt, kan variere afhængigt af sagens konkrete omstændigheder. Det primære udgangspunkt er dog, at sikkerhedsstillelsen skal være tilstrækkelig til, at parten føler sig sikker på, at kontrakten opfyldes som aftalt, eller at kreditor vil blive kompenseret for et eventuelt tab i forbindelse med udførelsen af hans egen præstation. Det er uden betydning, om parten selv mener, at sikkerhedsstillelsen anses for tilstrækkelig, da vurderingen heraf afgøres ud fra den objektive standard i artikel 8(2). Sikkerhedsstillelsen altså skal udgøre et sådant økonomisk beløb, at det objektivt set anses for *adequate*.

Såfremt modparten (eller tredjemand) formår at stille sikkerhed i medfør af artikel 72(2), anses der ikke for værende tvivl om, at modparten er i stand til at præstere, hvorfor det herved ikke er muligt for parten at ophæve kontrakten.

Det er derfor alene muligt at ophæve kontrakten i medfør af artikel 72(2), såfremt det tidsmæssigt ikke er muligt at afgive en *reasonable notice* eller såfremt den part, som bliver pålagt at stille sikkerhed, ikke formår at gøre dette.

6.5 Artikel 72(3)

The requirements of the preceding paragraph do not apply if the other party has declared that he will not perform his obligations.

Hvis den ene part forud for opfyldelsestidspunktet erklærer, at han ikke vil opfylde kontrakten, så er der ikke et krav om at afgive en hensigtserklæring og betingelserne i artikel 72(1) anses for værende opfyldt. Den anden part kan derfor ophæve kontrakten. Artikel 72(3) er således en undtagelse til den generelle forpligtelse til at afgive en hensigtserklæring forinden en ophævelse af kontrakten.¹²⁴

Et blankt afslag af at opfylde kontrakten er den mest tydelige form for misligholdelse, men det er fortsat et krav, at partens erklæring reelt udgør et fundamental breach i overensstemmelse med artikel 25.¹²⁵ Dette blev anset for opfyldt i en sag hvor den ene part tilkendegav, at han ikke længere følte sig forpligtet af kontrakten og ville sælge varerne til anden side.¹²⁶

Afvisningen skal være klar og tydelig, men er ikke underlagt yderligere formkrav og kan derfor afgives skriftligt, elektronisk eller mundtligt. Afvisning af kontrakten kan eksempelvis foregå ved, at den ene part erklærer, at kontrakten ikke er endeligt indgået eller fremsætter et ubegrundet krav om regulering af kontrakten¹²⁷, herunder typisk varernes pris eller mængde. Hvorvidt parten må have erklæret ikke at ville præstere, skal afgøres i henhold til artikel 8(2) – ligesom alle andre erklæringer reguleret af konventionen.¹²⁸

¹²⁴ Honnold: *Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention* (2005), afsnit 396 A.

¹²⁵ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1037-1038.

¹²⁶ *Magellan International Corporation v. Salzgitter Handel GmbH*, U.S. District Court, Northern District of Illinois, 7. December 1999.

¹²⁷ Honnold: *Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention* (2005), afsnit 396 A.

¹²⁸ Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1037-1038.

Det skal bemærkes, at såfremt den ene part erklærer, at han ikke vil opfylde kontrakten, så har modparten *ret* til at ophæve kontrakten – ikke en *pligt* hertil.¹²⁹

7. Declaring the contract avoided

Hvis kravene i artikel 72(1) er opfyldt, og den misligholdende part ikke har stillet betryggende sikkerhed jf. artikel 72(2) eller tydeligt har tilkendegivet, at han ikke vil opfylde kontrakten jf. artikel 72(3), kan modparten *declare the contract avoided*.

Det skal indledningsvist bemærkes, at den erklæring som afgives for at ophæve kontrakten, adskiller sig fra den hensigtserklæring som afgives under artikel 72(2). Der er tale om to erklæringer med hvert deres formål, hvorfor reglerne herom også er forskellige. En erklæring om ophævelse af kontrakten er underlagt reglerne i henholdsvis artikel 11 og 26 CISG, hvorfor disse nedenfor vil blive analyseret for at belyse, hvilke krav erklæringen skal opfylde for effektivt at ophæve en kontrakt under artikel 72.

7.1 Form- og indholdsmæssige krav

Det fremgår af artikel 11 CISG, at “*a contract of sale need not be concluded in or evidenced by writing and is not subject to any requirements as to form. It may be proved by any means, including witnesses*”. Denne bestemmelse anvendes analogt på erklæringer som skal ophæve den pågældende kontrakt. En erklæring om ophævelse af en kontrakt er således ikke underlagt specifikke formkrav¹³⁰ og kan således gives mundtligt, skriftlig eller stiltiende,¹³¹ medmindre parterne har aftalt, at en sådan erklæring skal gives i en bestemt form. I så fald skal erklæringen fremstå i den aftalte form.

Dette samme udgangspunkt gør sig gældende, såfremt parterne gennem tidligere forhandlinger har benyttet sig af en bestemt form eller sædvaner i den pågældende branche peger på, at der generelt er en bestemt måde at udforme en sådan erklæring på. Hvis udgangspunktet i disse tilfælde bliver fraveget uden forudgående aftale, kan dette medføre erklæringens ugyldighed,¹³² hvorfor kontrakten hermed ikke effektiv er ophævet.

¹²⁹ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 3, a.

¹³⁰ UNCITRAL *Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2012), s. 118.

¹³¹ Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat, ("Secretariat Commentary"), s. 27., Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 463.

¹³² Schwenger: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 463.

Det fremgår af artikel 26 CISG, at ”*a declaration of avoidance of the contract is effective only if made by notice to the other party*”. Formålet med artiklen er at gøre sin modpart opmærksom på kontraktens ophævelse,¹³³ hvilke stiller nogle krav til erklærings indhold. En tysk voldgiftsret tog i 1999 stilling til, hvilke indholdsmæssige krav en erklæring skal opfylde i medfør af artikel 26.

Det fremgår af dommen, at ”*article 26 CISG must satisfy a high standard of clarity and precision. It does not matter that Claimant did not use the technical terms "avoidance" or "avoid". Declarations of avoidance under Art. 26 CISG may be made implicitly, provided that it is made clear to the other party that the party entitled to avoidance does not intend to stand by the contract any more*”.¹³⁴

Der kræves hermed en høj grad af klarhed og præcision, men det er ikke et krav, at ord som *avoidance* eller *avoid* nødvendigvis indgår i erklæringen. Det skal dog fremstå klart for den ene part, at modparten ikke længere ønsker at være bundet af kontrakten og opfatter denne som ophævet, men det er ikke et krav, at baggrunden for ophævelsen fremgår af erklæringen.¹³⁵ Det må dog formodes at være mest hensigtsmæssigt at informere sin modpart om baggrunden for ophævelsen, så modparten har mulighed for at reagere på denne. Dette vil formentligt også være i overensstemmelse med *good faith* princippet, jf. artikel 7(1).

Samlet set skal der altså afgives en erklæring, enten mundtlige, skriftlig eller stiltiende, som tilkendegiver partens ønske om at ophæve kontrakten på en sådan måde, at modparten ikke kan være i tvivl herom.

7.2 Erklæringens bindende effekt

Det er endvidere væsentligt at fastlægge, hvornår en erklæring om ophævelse må anses for værende bindende og derfor ikke længere kan tilbagekaldes. Svaret herpå kan ikke udledes af artikel 72 eller de ovenfor nævnte artikler, men skal i stedet udledes gennem en af konventionens generelle principper.

Et af konventionens generelle principper ses i artikel 16(2)(B) og artikel 29(2), hvoraf det fremgår, at en part er udelukket fra at håndhæve visse rettigheder, såfremt modparten var berettiget til at stole på de givne omstændigheder og har handlet i overensstemmelse hermed. Artikel 16(2)(B) angiver, at et tilbud ikke kan tilbagekaldes, hvis anses for rimeligt for modparten at stole på tilbuddet som

¹³³ UNCITRAL: *Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2016), s. 336.

¹³⁴ ICC International Court of Arbitration, 1. Marts 1999, Germany

¹³⁵ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 464-465.

uigenkaldeligt og modparten handlet i overensstemmelse hermed. Artikel 29(2) angiver, at det ikke kan påkræves, at en kontrakt alene kan ændres eller opsiges skriftligt, såfremt modparten har støttet sig til princippet om formfrihed. Der kan på denne baggrund udledes et princip om, at konventionen søger at beskytte den part, som med god grund har valgt at stole på de pågældende omstændigheder og indrettet sig herefter. Fra artikel 16(2)(B) og 29(2) kan det derfor udledes, at en erklæring om ophævelse af kontrakten kan tilbagekaldes så længe modparten ikke er blevet bekendt hermed og har indrettet sig herpå ved at handle i overensstemmelse med erklæringen.¹³⁶ Omvendt kan erklæringen ikke trækkes tilbage når først den er trådt i kraft.¹³⁷

Såfremt betingelserne i artikel 72 er opfyldt, og den ene part i kontraktforholdet ønsker at erklære kontrakten ophævet, må dette ske forud for opfyldelsestidspunktet for at være omfattet af artiklen. Artikel 72 angiver imidlertid ikke nærmere, om en ophævelse skal ske straks betingelserne herfor er opfyldt eller om parten kan afvente at gøre sin ret til ophævelse gældende. Det kan dog få betydning for retsvirkningerne af en ophævelse, såfremt parten vælger ikke at handle med det samme. Denne situation vil blive yderligere behandlet i næste kapitel.

7.3 Delkonklusion

Det er muligt for den ene kontraktpart at ophæve kontrakten, såfremt kravene i artikel 72(1) er opfyldt, og den misligholdende part ikke har stillet betryggende sikkerhed jf. artikel 72(2) eller tydeligt har tilkendegivet, at han ikke vil opfylde kontrakten jf. artikel 72(3),

Den erklæring som ophæver kontrakten under artikel 72(2) kontrakt er ikke underlagt specifikke formkrav men kan afgives mundtligt, skriftlig eller stiltiende, medmindre parterne har aftalt, at en sådan erklæring skal gives i en bestemt form.

Indholdsmæssigt kræves en høj grad af klarhed og præcision, men det er dog ikke et krav, at ord som *avoidance* eller *avoid* nødvendigvis indgår i erklæringen. Det skal imidlertid fremstå klart for den ene part, at modparten ikke længere ønsker at være bundet af kontrakten og opfatter denne som ophævet. Erklæringen skal dermed afgives på en sådan måde, at modparten ikke kan være i tvivl om partens ønske om at hæve kontrakten.

¹³⁶ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 467.

¹³⁷ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit III, 2, c.

Erklæringen har bindende effekt når modparten er blevet bekendt hermed og har indrettet sig herpå ved at handle i overensstemmelse med erklæringen. Erklæringen kan derfor ikke tilbagekaldes efter dette tidspunkt.

8. Retsvirkninger ved ophævelsen af en kontrakt under artikel 72 CISG

Det er tidligere i projektet beskrevet, at ophævelse af en kontrakt kan få store konsekvenser og derfor alene skal bruges som sidste udvej mellem uenige kontraktparter. Dette kapitel vil fokusere på at analysere retsvirkningerne af en kontraktophævelse i henhold til artikel 72, for at tydeliggøre, hvilke konsekvenser dette kan medføre for begge parter.

Det skal indledningsvist fastlægges, at en part som ophæver en kontrakt i henhold til anticiperet misligholdelse under artikel 72, opnår samme misligholdelsesbeføjelser som ved ophævelse af en kontrakt ved allerede indtruffet misligholdelse. Der er således mulighed for at gøre samme misligholdelsesbeføjelser gældende, herunder skadeserstatning, hvorfor det er de samme regler som finder anvendelse.¹³⁸

Hvis betingelserne for at ophæve kontrakten på baggrund af anticiperet misligholdelse i henhold til artikel 72 er opfyldt, så bortfalder kontrakten og begge parter bliver frigjort for deres forpligtelser, bortset fra eventuelt skyldig skadeserstatning. Parterne skal endvidere tilbagelevere det, som eventuelt måtte være blevet leveret eller betalt under kontrakten jf. artikel 81, hvilket imidlertid sjældent vil være relevant under artikel 72, da ophævelse af kontrakten sker forud for opfyldelsestidspunktet.

Det fremgår af artikel 74, at den misligholdende part bliver erstatningsansvarlig for det tab, som den anden part lider som følge af misligholdelsen, herunder tab for tabt fortjeneste. Den ikke-misligholdende part kan kræve en skadeserstatning svarende til *a sum equal to the loss, including loss of profit, suffered by the other part as a consequence of the breach*, jf. Artikel 74. Erstatningen kan alene betales med penge.¹³⁹ Formålet med artiklen er at sikre, at den ikke-misligholdende part bliver kompenseret for det fulde tab, som parten lider som følge af misligholdelsen og den deraf følgende

¹³⁸ Silveira: *Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2005), afsnit 4., Enderlain, Fritz, Maskow, Dietrich: *International Sales Law* (2003), afsnit II, [1 - right to claim damages for breach of contract], Flechtner: *Remedies Under the New International Sales Convention* (1988), kapitel III, B., Bianca & Bonell: *Commentary on the international sales law* (1987), s. 538.

¹³⁹ Bianca & Bonell: *Commentary on the international sales law* (1987), s. 540.

ophævelse af kontrakten. Parten skal dermed stilles som om kontrakten reelt var blevet opfyldt som aftalt.¹⁴⁰

Artikel 74 gælder for erstatningskrav fremsat af både køber og sælger og kan udspringe af mange forskellige situationer. Artikel 74 angiver ikke nogen specifikke regler for, hvordan udregningen af det pågældende tab skal foregå. Dette er overladt til domstole og voldgiftsretter, som må vurdere skaden ud fra de konkrete omstændigheder i hver enkelt sag.¹⁴¹

Enkelte tab anses imidlertid ikke for omfattet af artiklen, hvorfor den mulige skadeserstatning bliver begrænset heraf. Dødsfald eller personskade forvoldt af de pågældende varer er ikke omfattet af konventionen, jf. artikel 5, ligesom prækontraktuel ansvar ikke kan udløse et erstatningsansvar mellem parterne under artikel 74. Såfremt parterne har aftalt bod mellem sig i tilfælde af misligholdelse, vil denne bod ikke være omfattet af artikel 74 i det omfang den tilkender den ene part mere end det tab, som er en følge af misligholdelsen¹⁴²

Endvidere er mulighed for at kræve skadeserstatning alene tilskrevet kontraktparterne og ikke en eventuel tredjemand.¹⁴³

Erstatningspligten i artikel 74 begrænses i anden sætning af bestemmelsen, hvoraf det fremgår: *damages may not exceed the loss which the party in breach foresaw or ought to have foreseen at the time of the conclusion of the contract, in the light of the fact and matters of which he then knew or ought to have known, as a possible consequence of the breach of contract.*

Anden sætning i artikel 74 angiver, at erstatningen ikke kan overstige det tab, som den erstatningspligtige part forudså eller burde have forudset som en mulig konsekvens af misligholdelsen, hvorfor det alene er muligt at kræve erstatning for det tab, som har fremstået som en mulig følge af misligholdelsen på tidspunktet for aftalens indgåelse.¹⁴⁴ Vurderingen skal foretages ud fra en objektiv standard af, hvad en *reasonable person in the shoes of the promisor and aware of the circumstances at the time of the conclusion of the contract would have foreseen.*¹⁴⁵ Parten er således

¹⁴⁰ Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5, ([http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article 74](http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article%2074))

¹⁴¹ Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5, ([http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article 74](http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article%2074))

¹⁴² Bernhard & Henschel: *International købelov (CISG) med kommentarer* (2014), s. 352.

¹⁴³ Bianca & Bonell: *Commentary on the international sales law* (1987), s. 539.

¹⁴⁴ Bernhard & Henschel: *International købelov (CISG) med kommentarer* (2014), s. 358.

¹⁴⁵ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1078.

ikke nødsaget til at bevise, at den misligholdende part have forudset det mulige tab – det er tilstrækkeligt, at parten kan bevise, at modparten var i en sådan situation, at han objektivt *burde* have forudset det.¹⁴⁶ Det skal i forbindelse hermed bemærkes, at det ikke er et krav, at parten skal have forudset de specifikke detaljer om misligholdelsen eller have forudset det præcise tab,¹⁴⁷ men alene muligheden herfor. Vurderingen af partens forudsigelighed skal ske ”*in the light of the facts and matters of which [the party in breach] ... knew or ought to have known.*”¹⁴⁸

Tab som følge af manglende evne til at præstere kontraktmæssigt er generelt forudsigelig for parten,¹⁴⁹ hvorfor dette ofte vil være tilfældet ved anticiperet misligholdelse under artikel 72.

Et eksempel herpå ses i sagen Downs Investments Pty Ltd v Perjawa Steel.¹⁵⁰ Denne sag omhandlede en kontrakt indgået mellem en sælger fra Australien og en Malaysisk køber om salg af ca. 30.000 tons skrotstål. Parterne havde aftalt, at varerne skulle sendes med skib fra Australien i august og september 1996 og betaling skulle ske ved kredit i 60 dage fra den 1. august 1996. I juli 1996 skete der ændringer i købers ledelse, og der blev i den forbindelse introduceret nye regler for udstedelse af kredit. De nye regler medførte, at udstedelsen af kredit til den australske køber ikke kunne ske forinden et udvalg i selskabet, godkendte kreditudstedelsen. På dette tidspunkt havde sælger allerede aftalt forsendelse med skib, og samtidig var kontraktprisen nu 705.000 dollars mere end den pågældende markedspris. Grundet ændringerne i ledelsen formåede køber ikke at udstede kredit til den aftalte tid, hvorfor sælger hævede kontrakten og krævede erstatning for sit tab som følge af den manglende betaling.

Retten lagde til grund, at “*the refusal to establish a timely letter of credit was clearly a fundamental breach within the meaning of Art. 25*”, og eftersom sælger “*was ready, willing and able to perform its obligation at a material time prior to its avoiding the contract, had the right to avoid the contract*”.

Retten lagde endvidere til grund, at “*the incurring of a loss of this kind was clearly foreseeable and [buyer] must have known that its failure to establish a letter of credit as promised would result in*

¹⁴⁶ Bianca & Bonell: *Commentary on the international sales law* (1987), s. 541.

¹⁴⁷ UNCITRAL *Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2012), s. 337.

¹⁴⁸ Bianca & Bonell: *Commentary on the international sales law* (1987), s. 542.

¹⁴⁹ Schwenzer: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1080.

¹⁵⁰ Downs Investments Pty Ltd v Perjawa Steel, 17. November 2000, Supreme Court og Queensland, Australia.

[seller] being left with a chartered vessel at hand which could not be used for the purpose for which it had been chartered”.

Erstatningskravet er dog ikke begrænset til udgifter, som den ene part allerede har afholdt. Ved anticiperet misligholdelse under artikel 72 kan der opstå situationer, hvor f.eks. sælger, forinden han har færdigproduceret de pågældende varer, hæver kontrakten med køber af frygt for, at køber ikke kan betale købesummen. I disse tilfælde giver artikel 74 mulighed for, at sælger kan kræve erstatning for den profit han ville have lavet, såfremt kontrakten var blevet opfyldt som aftalt. Endvidere kan sælger kræve yderligere erstatning for de omkostninger, som han ville have pådraget sig ved opfyldelse af kontrakten.¹⁵¹

Udover erstatningen i artikel 74, giver konventionen mulighed for yderligere erstatning i de tilfælde, hvor en af parterne har måtte foretaget dækningskøb eller videresolgt varer til anden side med tab til følge, hvilket vil være en typisk situation som følge af anticiperet misligholdelse. Reglerne herom findes i henholdsvis artikel 75 og 76.¹⁵²

Bestemmelsen i artikel 75 angår de tilfælde, hvor den ene part har måtte foretage dækningskøb eller videresolgt varerne til anden side, hvorimod artikel 76 angår de tilfælde, hvor parten ikke på denne måde har dækket sig ind. Det er en forudsætning for artiklerne, at den pågældende kontrakt er blevet ophævet, samt at en erklæring om ophævelse er meddelt korrekt i henhold til reglerne i artikel 26.¹⁵³

Såfremt en af parterne har måtte foretage dækningskøb eller videresolgt varerne til anden side på baggrund af anticiperet misligholdelse, kan den part, som opnår ret til at kræve erstatning, foruden den yderligere erstatning, der kan kræves efter artikel 74, kræve forskellen mellem den aftalte pris, og den pris der er opnået ved dækningskøbet eller videresalget, jf. artikel 75. Dette er imidlertid kun muligt såfremt dækningskøbet eller videresalget er foretaget *in a reasonable manner and within a reasonable time after avoidance*. Dette medfører, at parten skal foretage dækningskøb eller videresalg på forsvarlig måde, herunder på et sted, hvor der er marked for varen, men det er ikke et krav, at den nye handel skal være på samme betingelser som den oprindelige.¹⁵⁴ I retspraksis er der set tilfælde, hvor en sælger solgte sine varer ”*at a price much lower than both the market -- and the agreed*

¹⁵¹ Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5, ([http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article 74](http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article%2074))

¹⁵² Schwenzler: *Commentary on the United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods* (2016), s. 1064., Schlechtriem: *Calculation of damages in the event of anticipatory breach under the CISG*, 2008.

¹⁵³ Bernhard & Henschel: *International købelov (CISG) med kommentarer* (2014), s. 362.

¹⁵⁴ Bernhard & Henschel: *International købelov (CISG) med kommentarer* (2014), s. 363.

purchase – price”, hvilket medførte, at erstatningsberegningen i stedet blev fastsat efter artikel 76,¹⁵⁵ ligesom en købers køb af varer til væsentligt overpris af hvad, der var aftalt i kontrakten, ligeledes blev erstattet af en beregning efter artikel 76.¹⁵⁶ Heraf kan det formentlig udledes, at parten skal erstattes sit tab, men ikke må opnå en berigelse som følge heraf.

Det er hermed af væsentlig betydning, at parten foretager dækningskøb eller videresalg på forsvarlig måde, da han ellers risikere at få nedsat sit erstatningskrav ud fra, hvad den almindelige markedspris på varerne antages at ville være i henhold til artikel 76. Markedsprisen beregnes ud fra den sædvanlige pris for samme varer ville være på leveringstedet eller et andet sammenligneligt sted, jf. artikel 76(2). Markedsprisen skal endvidere vurderes på tidspunktet for ophævelsen af kontrakten,¹⁵⁷ hvilket formentlig skal forstås som tidspunktet for erklæringens afgivelse, jf. artikel 26.¹⁵⁸

Det er endvidere muligt at begrænse erstatningsberegningen, såfremt den ikke-misligholdende part ikke har truffet rimelige foranstaltninger til at begrænse sit tab mest muligt. Dette fremgår af artikel 77. Bestemmelsen giver mulighed for, at den misligholdende part kan kræve nedsættelse af erstatningskravet med det beløb, som tabet burde have været formindsket med, såfremt modparten havde overholdt sin tabsbegrænsningspligt. Parten har pligt til at iværksætte tabsbegrænsende foranstaltning så snart det bliver klart, at der vil ske en misligholdelse som kan medføre et tab. Hvis ikke parten gør dette, kan hans krav på erstatning altså nedsættes med det beløb, som tabet burde og kunne være formindsket med.¹⁵⁹ Denne regel er af særlig betydning på det tidspunkt, hvor betingelserne for at ophæve kontrakten i henhold til artikel 72 er opfyldte, men hvor parten spekulerer i, hvornår det økonomisk set ville være mest hensigtsmæssigt af erklære kontrakten ophævet. Grundet reglen i artikel 77 afskæres muligheden for, at parten kan spekulere i at ophæve kontrakten på det tidspunkt, hvor markedsprisen for varerne er højest, og han på den baggrund vil kunne opnå den størst mulige erstatning.¹⁶⁰ I disse tilfælde vil artikel 77 medføre, at erstatningskravet bliver nedsat under henvisning til, at parten ikke ophævede kontrakten tidligere og undgik at lide et yderligere tab.

¹⁵⁵ German case citations do not identify parties to proceedings, 22. September 1992, Oberlandsgericht, Germany

¹⁵⁶ Case name unavailable, 27. Maj 2008, Cour d'appel de Rennes, France.

¹⁵⁷ Honnold: *Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention* (1999), kapitel V, afsnit II., Flechtner: *Remedies Under the New International Sales Convention* (1988), kapitel C, afsnit 2.

¹⁵⁸ Bernhard & Henschel: *International købelov (CISG) med kommentarer* (2014), s. 367., Schlechtriem: Calculation of damages in the event of anticipatory breach under the CISG, 2008.

¹⁵⁹ Bernhard & Henschel: *International købelov (CISG) med kommentarer* (2014), s. 370-371.

¹⁶⁰ Schlechtriem: *Uniform Sales Law - The UN-Convention on Contracts for the International Sale of Goods* (2000), kapitel VI, afsnit F, 2.

I tilfælde hvor en part ophæver kontrakten i troen om, at betingelser i artikel 72 er opfyldt, men det senere viser sig, at dette ikke er tilfældet, vil der være tale om en uberettiget ophævelse. Hermed bliver den part, som ophævede kontrakten, selv den misligholdende part¹⁶¹, hvorfor han vil kunne blive ramt af et erstatningskrav fra sin modpart. Det er imidlertid stadig ovenstående regler, som finder anvendelse, hvorfor disse tillige kan benyttes i denne situation.

8.1 Delkonklusion

Hvis betingelserne for at ophæve kontrakten på baggrund af anticiperet misligholdelse i henhold til artikel 72 er opfyldt, så bortfalder kontrakten og begge parter bliver frigjort for deres forpligtelser, bortset fra eventuelt skyldig skadeserstatning.

Den misligholdende part bliver erstatningsansvarlig for det tab, som den anden part lider som følge af misligholdelsen, jf. artikel 74. Erstatningspligten skal sikre, at den uskyldige part stilles i situation tilsvarende den han ville have været i, såfremt kontrakten var blevet opfyldt som aftalt. Den uskyldige part kan hermed som udgangspunkt gøre sit fulde tab gældende.

Imidlertid begrænses erstatningspligten således, at erstatningen ikke kan overstige det tab, som den erstatningspligtige part forudså eller burde have forudset som en mulig konsekvens af misligholdelsen. Det er derfor alene muligt at kræve erstatning for det tab, som har fremstået som en mulig følge af misligholdelsen på tidspunktet for aftalens indgåelse, jf. artikel 74 andet led. Denne vurdering foretages efter den objektive standard i artikel 8(2).

Udover erstatningen i artikel 74, giver konventionens artikel 75 og 76 mulighed for yderligere erstatning i de tilfælde, hvor en af parterne har måtte foretaget dækningskøb eller videresolgt varer til anden side med tab til følge.

Såfremt en af parterne har måtte foretage dækningskøb eller videresolgt varerne til anden side, kan den part, som opnår ret til at kræve erstatning, kræve forskellen mellem den aftalte pris, og den pris der er opnået ved dækningskøbet eller videresalget, jf. artikel 75. Dette er imidlertid kun muligt såfremt parten har foretaget købet på en fornuftig måde og inden for rimelig tid efter kontraktens ophævelse.

¹⁶¹ Hedegaard Kristensen m.f.: *Lærebog i dansk og international køberet* (2017), s. 308.

Det er af væsentlig betydning, at parten foretager dækningskøb eller videresalg på forsvarlig måde, da han ellers risikere at få nedsat sit erstatningskrav ud fra, hvad den almindelige markedspris på varerne antages at ville være i henhold til artikel 76. Markedsprisen beregnes ud fra den sædvanlige pris for samme varer ville være på leveringstedet eller et andet sammenligneligt sted, jf. artikel 76(2).

Det er endvidere muligt at begrænse erstatningspligten, såfremt den ikke-misligholdende part ikke har overholdt sin tabsbegrænsningspligt, jf. artikel 77.

9. Konklusion

Det er i denne afhandling blevet undersøgt, hvornår en kontraktpart kan ophæve en kontrakt på baggrund af anticiperet misligholdelse i henhold til artikel 72 CISG samt hvilke retsvirkninger dette medfører. Svaret herpå er udledt gennem en række delspørgsmål, hvorfor delkonklusioner hertil med fordel kan angives indledningsvist.

Den første betingelse som artikel 72 opstiller vedrører graden af sikkerhed for, at et *fundamental breach* vil indtræde forud for kontraktens opfyldelsestidspunkt. Der stilles ikke et krav om, at der skal forelægge fuldstændig sikkerhed for misligholdelsens indtræden, men der kræves en meget høj sandsynlighed herfor, og den sandsynlige faktor skal være åbenlys. For at vurdere dette skal der tages udgangspunkt i den objektive standard i artikel 8(2), hvormed kravet anses for opfyldt såfremt en *reasonable person* under de samme omstændigheder og med de forudsætninger, ligeledes ville have anses kravet for opfyldt. I denne vurdering alle sagens omstændigheder indgå, herunder parternes tidligere forhandlinger, sædvaner og almindelig praksis inden for den pågældende branche samt den udviste adfærd mellem parterne

Den anden betingelse som artikel 72 opstiller, vedrører hvorvidt den anticiperede misligholdelse udgør et *fundamental breach* i henhold til artikel 25.

Alvoren af den indtrådte misligholdelse bliver vurderet i forhold, hvorvidt misligholdelsen fratager den uskyldige part hvad han med rette kunne forvente af kontrakten, herunder om han som følge af misligholdelsen mister al fremtidig interesse i kontrakten. Hvad parten med rette kunne forvente af den indgåede kontrakt skal bedømmes i overensstemmelse med den objektive test i artikel 8(2), således at misligholdelsen udgør et *fundamental breach*, hvis parten hævder dette og han tillige kan bevise, at en *reasonable person* med samme forudsætninger under samme omstændigheder ligeledes ville finde, at misligholdelsen fratog ham den berettiget forventning og fremtidige interesse af kontrakten.

Såfremt de to første betingelser er opfyldt, får den ene kontraktpart som udgangspunkt mulighed for at ophæve kontrakten. Dette er imidlertid betinget af, at parten forinden afgiver en *reasonable notice* herom til modparten – altså en hensigtserklæring om, at han påtænker at ophæve kontrakten. Dette er dog kun en nødvendig betingelse, hvis de tidsmæssige omstændigheder gør dette muligt.

Taget den moderne teknologi i betragtning kan det være svært at forestille sig en situation, hvor tiden ikke tillader, at der forinden en ophævelse af kontrakten kan afgives en hensigtserklæring til modparten. Dette kan være relevant tilfældet, hvor opfyldelsestidspunktet er så nært forestående, at der ikke ville være tilstrækkelig tid til at kunne stille sikkerhed for kravet. Undtagelsen i artikel 72(2) finder dermed kun anvendelse, såfremt tiden tillader, at der bliver givet *reasonable notice*, hvilket grundlæggende betyder, at modparten får en rimelig chance for at kunne nå at stille sikkerhed for sin opfyldelse af kontrakten.

Ved vurderingen af om *time allows* og om erklæringen dermed kan siges at være *reasonable* eller ej, skal der tages udgangspunkt i den objektive standard i artikel 8(2) og (3). Det er således alene muligt for den ene part at ophæve kontrakten uden en forudgående hensigtserklæring, såfremt den pågældende situation gør, at tiden ikke tillader at der gives *reasonable notice*, og såfremt en *reasonable person* i henhold til artikel 8(2) ville være nået frem den samme konklusion

Det grundlæggende formål med hensigtserklæringen er, at den usikre part får mulighed for at kræve, at modparten stiller sikkerhed for sin opfyldelse af kontrakten.

Der er ikke et klart svar på, hvad der udgør en *adequate assurance* som påkrævet i artikel 72(2), Hvornår kravet er opfyldt, kan variere afhængigt af sagens konkrete omstændigheder. Det primære udgangspunkt er dog, at sikkerhedsstillelsen skal være tilstrækkelig til, at parten føler sig sikker på, at kontrakten opfyldes som aftalt, eller at kreditor vil blive kompenseret for et eventuelt tab i forbindelse med udførelsen af hans egen præstation. Det er uden betydning, om parten selv mener, at sikkerhedsstillelsen anses for tilstrækkelig, da vurderingen heraf afgøres ud fra den objektive standard i artikel 8(2). Sikkerhedsstillelsen altså skal udgøre et sådant økonomisk beløb, at det objektivt set anses for *adequate*.

Kravet om *reasonable notice* og *adequate assurance* finder ikke anvendelse, såfremt parten direkte tilkendegiver, at han ikke har til hensigt af opfylde kontrakten, jf. artikel 72(3).

Før en erklæring om ophævelse af kontrakten kan ses som effektiv, kræves der indholdsmæssigt en høj grad af klarhed og præcision, selvom det er ikke et krav, at ord som *avoidance* eller *avoid* direkte

indgår i erklæringen. Det skal imidlertid fremstå klart for den ene part, at modparten ikke længere ønsker at være bundet af kontrakten og opfatter denne som ophævet. Erklæringen skal dermed afgives på en sådan måde, at modparten ikke kan være i tvivl om partens ønske om at hæve kontrakten.

Erklæringen har bindende effekt når modparten er blevet bekendt hermed og har indrettet sig herpå ved at handle i overensstemmelse med erklæringen, hvorfor erklæringen derfor ikke kan tilbagekaldes efter dette tidspunkt.

Hvis betingelserne for at ophæve kontrakten på baggrund af anticiperet misligholdelse i henhold til artikel 72 er opfyldt, så bortfalder kontrakten og begge parter bliver frigjort for deres forpligtelser, bortset fra eventuelt skyldig skadeserstatning.

Den misligholdende part bliver erstatningsansvarlig for det tab, som den anden part lider som følge af misligholdelsen, jf. artikel 74. Erstatningspligten skal sikre, at den uskyldige part stilles i situation tilsvarende den han ville have været i, såfremt kontrakten var blevet opfyldt som aftalt. Den uskyldige part kan hermed som udgangspunkt gøre sit fulde tab gældende.

Erstatningspligten begrænses dog af, at denne ikke kan overstige det tab, som den erstatningspligtige part forudså eller burde have forudset som en mulig konsekvens af misligholdelsen. Det er derfor alene muligt at kræve erstatning for det tab, som har fremstået som en mulig følge af misligholdelsen på tidspunktet for aftalens indgåelse, jf. artikel 74. Denne vurdering foretages efter den objektive standard i artikel 8(2).

Udover erstatningen i artikel 74, giver konventionens artikel 75 og 76 mulighed for yderligere erstatning i de tilfælde, hvor en af parterne har måtte foretaget dækningskøb eller videresolgt varer til anden side med tab til følge. Såfremt en af parterne har måtte foretage dækningskøb eller har videresolgt varerne til anden side, kan den part, som opnår ret til at kræve erstatning, kræve forskellen mellem den aftalte pris, og den pris der er opnået ved dækningskøbet eller videresalget, jf. artikel 75. Dette er imidlertid kun muligt såfremt parten har foretaget købet på en fornuftig måde og inden for rimelig tid efter kontraktens ophævelse.

Det er af væsentlig betydning, at parten foretager dækningskøb eller videresalg på forsvarlig måde, da han ellers risikere at få nedsat sit erstatningskrav efter den almindelige markedspris på varerne jf. artikel 76. Markedsprisen beregnes ud fra den sædvanlige pris for samme varer ville være på leveringstedet eller et andet sammenligneligt sted.

Det er endvidere muligt at begrænse erstatningspligten, såfremt den ikke-misligholdende part ikke har overholdt sin tabsbegrænsningspligt, jf. artikel 77.

Den endelige konklusion må være, at svaret på spørgsmålet i høj grad afhænger af sagens konkrete omstændigheder, den indgående kontrakt samt de omhandlende kontraktparter. Dette ses særligt ved de mange artikel 8(2) vurderinger, som forekommer flere gange undervejs i analysen af betingelserne for anvendelsen af artikel 72.

Det kan på den baggrund være enormt svært for parterne at forudse, om betingelserne for at ophæve en kontrakt under artikel 72 er til stede eller ej.

Dette kan synes problematisk henset til de alvorlige retsvirkninger, som en ophævelse af kontrakten med medføre. Det kan overvejes, om dette er baggrunden for, at emnet synes underbelyst og retspraksis på området virker sparsom. Kontraktparter som er i tvivl om hvorvidt betingelserne i artiklen 72 er opfyldt eller ej, vil uden tvivl finde det mere hensigtsmæssigt at afgøre tvisten gennem forhandlinger.

Litteraturliste

Konventioner og lovtekster:

United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, (adopted 10 March to 11 April 1980, entered into force 1 January 1988) 1489 UNTS 3. (CISG eller konventionen)

LBK nr 1224 af 21/11/2014 (bekendtgørelse af international købelov)

Forarbejde

Commentary on the Draft Convention on Contracts for the International Sale of Goods prepared by the Secretariat, ("Secretariat Commentary") / UN DOC. A/CONF. 97/5,

(<http://www.cisg-online.ch/index.cfm?pageID=644#Article72>)

United Nations Conference On Contracts For The International Sale of Goods, Official Records – Vienna, 10 March-11 April 1980, United Nations 1991

(<https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/a-conf-97-19-ocred-e.pdf>)

Internationale publikationer

International Institute for the Unification of Private Law, UNIDROIT Principles on International Commercial Contracts, 2016.

United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL): Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, United Nations, 2016 Edition.

Retspraksis:

Tessile 21 S.r.l. v. Ixela S.A., Tribunal de Pavia (Italy), 29. December 1999

(<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/991229i3.html#cx>)

Rheinland Versicherungen v. S.r.l. Atlarex and Allianz Subalpina S.p.A., Tribunale di Vigevano (Italy), 12. July 2000 (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/000712i3.html#cx>)

Chicago Prime Packers, Inc. v. Northam Food Trading Co., et al, Federal District Court, United States, 21. May 2004, (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/040521u1.html>)

Magellan International Corporation v. Salzgitter Handel GmbH, U.S. District Court, Northern District of Illinois, 7. December 1999 (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/991207u1.html>).

German case citations do not identify parties to proceedings, 30. September 1992, District Court, Berlin, Germany (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/920930g1.html>)

Swiss Federal Supreme Court, Bundesgericht, 18 May 2009, translation by Jan Henning Berg, Pace Law School Institute of International Commercial Law - Last updated May 7, 2010 (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/090518s1.html>)

Downs Investments Pty Ltd v Perjawa Steel, 17. November 2000, Supreme Court of Queensland, Australia, (<http://www.unilex.info/cisg/case/472>)

ICC International Court of Arbitration, 1. Marts 1999, Germany (<http://www.cisg-online.ch/content/api/cisg/display.cfm?test=708>)

German case citations do not identify parties to proceedings, 22. September 1992, Oberlandsgericht, Germany (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/920922g1.html>)

Case name unavailable, 27. Maj 2008, Cour d'appel de Rennes, France (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/080527f1.html>)

Parties unknown, January 1997, Court of Arbitration of the International Chamber of Commerce, Zurich (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/978786i1.html>)

German case citations do not identify parties to proceedings, 14 January 1994, Oberlandesgericht Düsseldorf, Germany (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/940114g1.html>)

Soinco v. NKAP, 31 May 1996, Zürich Chamber of Commerce, Switzerland
(<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/960531s1.html>)

German case citations do not identify parties to proceedings, 17 September 1991, Oberlandesgericht Frankfurt, Germany (<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/910917g1.html>)

Case name unavailable, 18 May 2009, Federal Supreme Court, Switzerland
(<http://cisgw3.law.pace.edu/cases/090518s1.html>)

Bøger og artikler:

Bennett, Trevor, Article 72, Cite as Bennett, in Bianca-Bonell Commentary on the International Sales Law, Giuffrè: Milan (1987)

Gomard, Bernhard, Henschel, René Franz: International købelov (CISG) med kommentarer af Bernhard Gomard og René Franz Henschel, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014.

Bernstein, Herbert, Lookofsky, Joseph: Understanding the CISG in Europe, Second Edition, Kluwer Law International, 2003.

Bianca, C.M, Bonell, M. J, m.fl., Commentary on the international sales law – the Vienna sales convention, Giuffrè, Milan 1987.

Bonell, Michael Joachim: *The UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts and CISG – Alternatives or Complementary Instruments?*, Pace Law School Institute of International Commercial Law - Last updated October 9, 2008.

Bonell, Michael Joachim: Article 7, Cite as Bonell, in Bianca-Bonell Commentary on the International Sales Law, Giuffrè: Milan (1987).

Bridge, Michael G.: Issues Arising Under Articles 64, 72 and 73 of the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, Reproduced with permission of 25 Journal of Law and Commerce (2005-06).

Enderlain, Fritz, Maskow, Dietrich: International Sales Law, (Oceana Publications 1992), Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2003

Farnsworth, Allan E.: Article 8, Cite as Farnsworth, in Bianca-Bonelli Commentary on the International Sales Law, Giuffrè: Milan (1987) 95-102. Reproduced with permission of Dott. A Giuffrè Editore, S.p.A., Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2005.

Ferrari, Franco: International sales law - CISG in a nutshell, Second edition, 2018.

Ferrari, Franco - *Forum Shopping in the International Commercial Arbitration Context* (2013)

Flechtner, Harry M.: The Several Texts of the CISG in a Decentralized System: Observations on Translations, Reservations and other Challenges to the Uniformity Principle in Article 7(1), Reproduced with permission of 17 Journal of Law and Commerce (1998) 187-217.

Flechtner, Harry M.: Remedies Under the New International Sales Convention: The Perspective from Article 2 of the U.C.C., Reproduced with permission from 8 Journal of Law and Commerce (1988) 53-108.

El-Saghir, Hossam: Guide to article 25 – comparison with Principles of European Contract Law (PECL), Pace Law School Institute of International Commercial Law - Last updated January 5, 2007.

Garro, Alejandro M.: The Gap-filling Role of The UNIDROIT Principles in International Sales Law: Some Comments on The Interplay Between The Principles and The CISG, Tulane Law Review 69 Tul. L. Rev. 1149, 1995.

Harjani: Sunil R.: The Convention on Contracts for the International Sale of Goods in United States Courts, HOUSTON JOURNAL OF INTERNATIONAL LAW [Vol. 23:1], 2000.

Hedegaard Kristensen, Lars, Bruun Nielsen, Anne-Dorte, Iversen, Torsten: *Lærebog i dansk og international køberet*, 5. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2017.

Honnold, John O.: Uniform Law for International Sales under the 1980 United Nations Convention 3rd edition (1999), Pace Law School Institute of International Commercial, 2005

Kritzer, Albert H: Reasonableness, Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2001

Lookofsky, Joseph: The 1980 United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, Published in J. Herbots editor / R. Blanpain general editor, *International Encyclopaedia of Laws - Contracts*, Suppl. 29 (December 2000)

Lookofsky, Joseph: Understanding the CISG, Fifth (Worldwide) Edition, DJØF Publishing Copenhagen, 2017.

Lookofsky, Joseph: Article 8 – Interpretation of Statements by Parties, Published in J. Herbots editor / R. Blanpain general editor, International Encyclopaedia of Laws - Contracts, Suppl. 29 (December 2000) 1-192. Reproduced with permission of the publisher Kluwer Law International, The Hague

Munk-Hansen, Carsten: Retsvidenskabsteori, 2. udgave, Djøf forlag, 2018.

Neumann, Thomas: An exploration of article 80 CISG, PhD Dissertation, Centre for International Business Law, Aarhus School of Business, Aarhus University, 2011.

Schwenzer, Ingeborg: Schlechtriem & Schwenzer – Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods, Fourth Edition, Oxford University Press, 2016.

Schlechtriem, Peter: Uniform Sales Law - The UN-Convention on Contracts for the International Sale of Goods, Pace Law School Institute of International Commercial Law, 2000.

Schlechtriem, Peter: Calculation of damages in the event of anticipatory breach under the CISG, 2008.

Sica, Lucia Carvalhal: Gap-filling in the CISG: May the UNIDROIT Principles supplement the gaps in the Convention?, Nordic Journal of Commercial Law, 2006.

Silveira, Mercédeh Azeredo da: Anticipatory Breach under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, Reproduced with permission of the author. See also Nordic Journal of Commercial Law, Issue 2005.

Koch, Robert: The Concept of Fundamental Breach of Contract under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG), Reproduced with permission from Pace ed., Review of the Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG) 1998, Kluwer Law International (1999) 177 - 354.

Vogenauer, Stefan & Kleinheisterkamp, Jan: Commentary on the Unidroit Principles of International commercial contracts (PICC), Oxford University Press, 2009.

Will, Michael: Article 25, Pace Law School Institute of International Commercial Law - Last updated January 31, 2005.

Hjemmesider

UNIDROIT – History and overview (<https://www.unidroit.org/about-UNIDROIT/overview>)

(senest besøgt den 20. april 2019, kl. 16.15)